

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

Кафедра західних і східних мов та методики їх навчання

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З
ДИСЦИПЛІНИ ІНОЗЕМНА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ
СПРЯМУВАННЯМ (АНГЛІЙСЬКА) [ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ
ОСВІТИ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 01
ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА СПЕЦІАЛЬНОСТІ 016 СПЕЦІАЛЬНА
ОСВІТА (РЕАБІЛІТАЦІЯ)]**

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта (шифр і назва)	Нормативна	
	Освітньо-професійна програма Спеціальна освіта (реабілітація)		
Модулів – 2	Спеціальність 016 Спеціальна освіта (реабілітація) (шифр і назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		1-й	1-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-2-й	1-2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,24 самостійної роботи студента – 3	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Лекції	
		Практичні, семінарські	
		38 - год.	8 - год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		52 год.	82 - год.
Індивідуальні завдання: - год.			
Вид контролю:			
Залік	Залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 42 % - 58 %

для заочної форми – 9 % - 91 %

ВСТУП**Мета та завдання навчальної дисципліни**

Мета: підготувати студентів до професійного спілкування в усній та письмовій формах англійською мовою, що передбачає наявність у них таких умінь у різних видах мовленнєвої діяльності, що дозволить йому: читати оригінальну літературу за спеціальністю для отримання інформації; брати участь в усному спілкуванні англійською мовою на побутову та професійну тематику.

Завдання: скорегувати отримані в школі навички та вміння на розширеному мовному матеріалі; удосконалити їх з метою підготовки до читання та розуміння літератури професійної спрямованості.

Передумови для вивчення дисципліни: для вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням» студенти використовують знання з іноземної мови, отримані в середніх закладах освіти.

Очікувані результати навчання: Унаслідок вивчення навчальної дисципліни студенти мають:

знати: фонетичний, лексичний, граматичний матеріал курсу англійської мови

вміти: читати та перекладати тексти професійної спрямованості та інтерпретувати прочитане; розуміти англійське мовлення та вміти вести бесіду на основі соціально-побутової та професійної тематики.

Й опанувати такі компетентності:**1. Інтегральні компетентності:**

ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності.

ІК 2. Здатність застосування певних теорій та методів викладання іноземної мови за професійним спрямуванням, яка характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ІК 3. Володіння комп'ютерними технологіями, пошук інформації в мережі Інтернет, електронними словниками, вміння критично оцінювати знайдену інформацію, здатність мобілізувати компетенції, отримані зі своєї основної спеціальності і суміжних дисциплін, і успішно застосовувати їх в процесі викладання іноземної мови за професійним спрямуванням..

2. Загальні компетентності:

ЗК 1. Комунікативна — володіння на високому рівні усіма видами мовленнєвої діяльності;

ЗК 2. Самоосвітня — здатність до мотивованої самооцінки та налаштованість на постійне самовдосконалення;

3. Фахові компетентності:

ФК 1. Філологічна — розвиток мовних знань, лінгво-комунікативних умінь;

ФК 2. Проектна — уміння розробити проект з іноземної мови за професійним спрямуванням.

ФК 3. Мовна — володіння фонетичними, мовними знаннями і навичками; знання семантики, стилістичної характеристики, системи форм слова, словотворчої структури і можливості сполучення, розвиток фонетичних навичок, систематизації та поглиблення знань з іноземної мови за професійним спрямуванням з елементами їх теоретичного осмислення, викладання та практичного застосування;

ФК 4. Мовленнєва — знання основ викладання іноземної мови за професійним спрямуванням, засобів вираження та організації тексту, уміння застосовувати отримані знання в діалозі, володіння комунікативно-стилістичною доцільністю та мовною правильністю, уміння створювати текст певного типу; володіння різними видами мовленнєвої діяльності (артикуляційною, акустичною і перцептивною) в ситуаціях міжкультурного спілкування;

ФК 5. Перекладацька - володіння стилістичними нормами англійської мови та уміння їх застосовувати у різних видах перекладу;

ФК 6. Сукупність компетенцій, необхідних фахівцю для здійснення мовного посередництва як в усній, так і в письмовій формах, здатність визначати риси різних сферах комунікацій, обізнаність з тим, про що йдеться в конкретному тексті (у конкретній ситуації мовлення).

Міждисциплінарні зв'язки: граматики, лексики, фонетики, синтаксис української мови, порівняльний аналіз.

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання за різними видами роботи

Вид роботи	бали	Критерії
Лекційні заняття	0 балів	Студент не бере участі в лекційному занятті, є лише спостерігачем. Не готується до заняття.
	1 бал	Студент бере участь в лекційному занятті, але на репродуктивному рівні. Не виявляє активність в дискусіях.
	2 бали	Студент бере активну участь в лекційному занятті на продуктивному рівні. Виявляє активність в дискусіях.
	0 балів	Відповідь на запитання відсутня або невірна.

Контрольна модульна робота	1 бал	Дано відповідь на запитання, яке потребує знання, але не потребує аналізу матеріалу.
	2 бали	Дано відповідь на запитання, яке потребує і знання, і аналізу матеріалу.
Самостійна робота	0 балів	Студент не виконує самостійну роботу. Не готується до заняття.
	1 бал	Студент виконує самостійну роботу, але на репродуктивному рівні. Не виявляє активність в дискусіях.
	2 бали	Студент виконує самостійну роботу на продуктивному рівні. Виявляє активність в дискусіях.
	3 бали	Студент виконує самостійну роботу на творчому рівні. Виступає ініціатором дискусій.

Критерії оцінювання підсумкового контролю (екзамен)

Бали	Критерії
0 балів	Відповіді на запитання відсутні.
1-5 балів	Відповіді на запитання неповні, невпевнені. Відсутні приклади практичного використання.
6-10 балів	Студент не вміє логічно думати, робити власні висновки. Відповіді на запитання формальні, книжкові. Не наведено прикладів практичного використання в освітньому процесі
11-15 балів	Відповіді на запитання загалом правильні, проте наявні помилки у визначеннях. Студент намагається робити власні висновки, наводить приклади практичного використання в освітньому процесі.
16-20 балів	Студент уміє розмірковувати, робити власні висновки. Відповіді на запитання повні, обґрунтовані, логічно побудовані, з прикладами практичного використання.

Критерії оцінювання за всіма видами контролю

Сума балів	Критерії оцінки
Відмінно (90–100 А)	Здобувач вищої освіти має ґрунтовні знання про фонетичний, лексичний, граматичний матеріал курсу англійської мови та володіє на високому рівні вміннями читати та перекладати тексти професійної спрямованості та інтерпретувати прочитане; розуміти англійське мовлення та вміти вести бесіду на основі соціально-побутової та професійної тематики. Усні відповіді повні, логічні й обґрунтовані. Здатний на високому рівні застосовувати знання і навички з іноземної мови за професійним спрямуванням, виявляє творчий підхід в опануванні професійноспрямованою англійською мовою.

<p>Добре (82–89 В)</p>	<p>Здобувач вищої освіти має достатні знання про фонетичний, лексичний, граматичний матеріал курсу англійської мови за професійним спрямуванням та володіє на достатньому рівні вміннями читати та перекладати тексти професійної спрямованості та інтерпретувати прочитане; розуміти англійське мовлення та вміти вести бесіду на основі соціально-побутової та професійної тематики</p> <p>Усні відповіді повні, логічні, натомість не завжди обґрунтовані.</p> <p>Виявляє здатність на адекватному рівні застосовувати знання і навички з англійської мови за професійним спрямуванням у практиці, розуміє й усвідомлює необхідність освоєння умінь і навичок володіння англійською мовою за професійним спрямуванням, виявляє творчий підхід в опануванні цією мовою, натомість під час припускається незначних помилок.</p> <p>Потребує незначної допомоги з боку викладача.</p>
<p>Добре (74–81 С)</p>	<p>Здобувач вищої освіти має певні знання з англійської мови за професійним спрямуванням, припускається певних помилок.</p> <p>Визначення професійних особливостей англійської мови викликає певні труднощі.</p> <p>Усні відповіді логічні, натомість не завжди обґрунтовані.</p> <p>На середньому рівні володіє вміннями визначати професійні терміни англійською мовою, і, як наслідок, не завжди виявляє здатність на достатньому рівні застосовувати англійську мову за професійним спрямуванням.</p>
<p>Задовільно (64–73 D)</p>	<p>Здобувач вищої освіти має, в основному репродуктивні знання з англійської мови за професійним спрямуванням, припускається частих помилок.</p> <p>Визначення професійних особливостей англійської мови іноді викликає значні труднощі.</p> <p>Усні відповіді недостатньо логічні та не завжди обґрунтовані.</p> <p>На задовільному рівні володіє вміннями визначати професійні терміни англійською мовою, і, як наслідок, часто не виявляє здатність на достатньому рівні застосовувати англійську мову за професійним спрямуванням.</p> <p>Усні відповіді не повні, здобувач вищої освіти ускладнюється в їх обґрунтуванні.</p> <p>Аналіз особливостей англійської мови за професійним спрямуванням викликає труднощі;</p> <p>Загалом здатний до засвоєння англійської мови за професійним спрямуванням, проте потребує значної допомоги.</p>
<p>Задовільно (60–63 E)</p>	<p>Здобувач вищої освіти на недостатньому рівні має знання з англійської мови за професійним спрямуванням, припускається частих помилок.</p> <p>Визначення професійних особливостей англійської мови викликає значні труднощі.</p> <p>Усні відповіді часто нелогічні та не обґрунтовані.</p> <p>На задовільному рівні володіє вміннями визначати професійні терміни англійською мовою, і, як наслідок, часто не виявляє здатність на достатньому рівні застосовувати англійську мову за професійним спрямуванням.</p> <p>Усні відповіді не повні, здобувач вищої освіти часто ускладнюється в їх обґрунтуванні.</p>

	<p>Аналіз особливостей англійської мови за професійним спрямуванням викликає значні труднощі.</p> <p>Загалом здатний до засвоєння англійської мови за професійним спрямуванням, проте потребує постійної значної допомоги викладача. припускається суттєвих помилок.</p> <p>Усні відповіді не повні й не обґрунтовані.</p>
Незадовільно (35-59 FX)	<p>Здобувач вищої освіти має фрагментарні знання з англійської мови за професійним спрямуванням, потребує постійної допомоги викладача. Усні відповіді часткові, не обґрунтовані, не повні.</p> <p>Взагалі не виявляє здатності опанувати англійську мову за професійним спрямуванням.</p>

Засоби діагностування результатів навчання

Контрольні модульні роботи, усне опитування, виконання вправ, розв'язок прикладів, екзамен

Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1.

Змістовий модуль 1..

Завдання для самостійної роботи до змістового модуля 1.

1. Підготувати матеріал для розробки і презентації навчального проекту на тему: «Загальні поняття про фізичну реабілітацію».
2. Перекласти англійською мовою підібраний матеріал до навчального проекту і представити у вигляді відеопрезентації.
3. Визначити особливості в перекладі підбраного матеріалу щодо засвоєння фонетичного, граматичного і синтаксичного матеріалу тем 1-8 змістового модуля

Тема 2. Інтонаційні моделі та їх функції

Завдання для самостійної роботи до теми 2

Проробити наступний матеріал

Навести приклади до теми 2 речень для визначення наступних особливості інтонаційних моделей в англійській мові

2.1. Перший ненаголошений склад вимовляється на найнижчому рівні діапазону.

2.2. Перший ударний склад шкали з найвищим рівнем голосу (вище середини нормального діапазону).

2.3. Початкові ненаголошені склади до першого ударного, які поступово підвищується тоном або на самому низькому рівні діапазону.

2.4. Загальне зниження голосу в шкалі, яке відбувається на ударних складах і продовжується на наступних за ними ненаголошених.

2.5. Підвищення голосу, що відбувається тільки на останньому ударному складі.

2.6. Вимовлення за останнім ударним складом рівним тоном з підвищенням голосу на останніх ударних словах.

Тема 3. Транскрипція. Поняття коротких та довгих звуків

Завдання для самостійної роботи до теми 3.

Проробити наступні транскрипції:

[I:] – довгий звук І: tree [tri:], free [fri:]

[ɪ] – короткий звук І: big [bɪg], lip [lɪp]

[ʊ] – короткий звук У: book [bʊk], look [lʊk]

[U:] – довгий звук У: root [ru:t], boot [bu:t]

[E] – звук Е. Вимовляється так само, як в українській мові: hen [hen], pen [pen]

[ə] – нейтральний звук Е. Звучить, коли голосна знаходиться не під наголосом або в кінці слова: mother [ˈmʌðə], computer [kəmˈpjʊ:tə]

[ɜ:] – звук, схожий на звук Йо: bird [bɜ:d], turn [tɜ:n]

[ɔ:] – довгий звук О: door [dɔ:], more [mɔ:]

[æ] – звук Е. Вимовляється широко: cat [kæt], lamp [læmp]

[ʌ] – короткий звук А: cup [kʌp], but [bʌt]

[ɑ:] – довгий звук А: car [kɑ:], mark [mɑ:k]

[ɒ] – короткий звук О: box [bɒks], dog [dɒg]

Глухі приголосні звуки:

[p] – звук П: pen [pen], pet [pet]

[f] – звук Ф: flag [flæg], fat [fæt]

[t] – звук Т: tree [tri:], toy [tɔɪ]

[θ] – міжзубний звук, який часто плутають з С, але при вимові кінчик язика знаходиться між нижніми і верхніми передніми зубами: thick [θɪk], think [θɪŋk]

[tʃ] – звук Ч: chin [tʃɪn], chat [tʃæt]

[s] – звук З: sit [sɪt], sun [sʌn]

[ʃ] – звук Ш: shelf [ʃelf], brush [brʌʃ]

[k] – звук К: kite [kaɪt], cat [kæt]

Дзвінкі приголосні звуки:

[b] – звук Б: big [bɪg], boot [bu:t]

[v] – звук В: vet [vet], van [væn]

[d] – звук Д: day [deɪ], dog [dɒg]

[ð] – міжзубний звук, який часто плутають з З, але при вимові кінчик язика знаходиться між нижніми і верхніми передніми зубами: this [ðɪs], that [ðæt]

[dʒ] – звук ДЖ: jam [dʒæm], page [peɪdʒ]

[z] – звук З:

[ʒ] – звук Ж: vision [ˈvɪʒ(ə)n], decision [dɪˈsɪʒn]

[g] – звук Г: get [get], go [gəʊ]

Інші приголосні:

[h] – звук Х: hat [hæt], home [həʊm]

[m] – звук М: make [meɪk], meet [mi:t]

[n] – англійський звук Н: nose [nəʊz], net [net]

[ŋ] – звук, що нагадує Н, але вимовляється через ніс: song [sɒŋ], long [lɒŋ]

[r] – звук, що нагадує Р: run [rʌn], rest [rest]

[l] – англійський звук Л: leg [leg], lip [lɪp]

[w] – звук, що нагадує В, але вимовляється округлими губами: [wɪn], west [west]

[j] – звук Й: you [ju:], music [ˈmjuzɪk]

Ті, хто хоче глибше пізнати фонетичний лад англійської мови, можуть пошукати ресурси в Інтернеті, а саме: що таке сонорні, щілинні і інші приголосні.

Тема 4. Дифтонги

Завдання для самостійної роботи до теми 4

Проробити наступні дифтонги:

Дифтонги – це комбінації звуків, що складається з двох голосних, вимовляються завжди разом. Розглянемо вимова дифтонгів:

[iə] – ІЕ: here [hiə], near [niə]

[eə] – Еє: fair [feə], bear [beə]

[əʊ] – ЕУ (ОУ): go [gəʊ], no [nəʊ]

[aʊ] – АУ: how [haʊ], now [naʊ]

[ʊə] – УЕ: sure [ʃuə], tourist [ˈtuərist]

[eɪ] – ЕЙ: make [meɪk], day [deɪ]

[aɪ] – АЙ: my [maɪ], bike [baɪk]

[ɔɪ] – ОЙ: boy [bɔɪ], toy [tɔɪ]

Тема 5. Словотворення засобами суфіксації та афіксації

Завдання для самостійної роботи до теми 5.

Проробити наступний матеріал щодо особливостей словотворення в англійській мові:

У мовознавстві, як правило, виділяють наступні найважливіші способи утворення нових слів граматичним шляхом: афіксація, конверсія і словоскладення, кожен із яких включає ряд різновидів.

Афіксація є найбільш характерним способом, за допомогою якого нові слова утворюються шляхом приєднання префіксів (префіксальний спосіб), суфіксів (суфіксальний спосіб) і одночасно префікса і суфікса (префіксально-суфіксальний спосіб) до основ різних частин мови.

Префіксація. Префікси беруть участь, в основному, в утворенні нових слів у середині однієї частини мови.

Префікси можна підрозділяти на:

I. Продуктивні префікси

un- (unemployment); **pre-** (predetermine); **post-** (postgraduate);
re- (regressive); **counter-** (counteract); **anti-** (antisocial); **sub-** (subdivide);
inter- (interaction); **extra-** (extraordinary).

II. Малопродуктивні префікси

mis- (misinform); **out-** (output); **dis-** (discount); **co-** (cooperation); **in-, im-, ir-** (impossible, irregular, intangible); **en-** (enrich).

Суфікси є не тільки засобом утворення нових слів, а й засобом оформлення різних частин мови і, таким чином, поділяються на суфікси іменників, прикметників, дієслів і прислівників.

I. Суфікси іменників

-er (taxpayer); **-ist** (economist); **-ee** (employee); **-or** (debtor); **-ing** (marketing); **-ness** (business); **-ship** (ownership); **-th** (growth); **-age** (shortage); **-**

ance, -ence (insurance, preference); **-al** (removal); **-ment** (employment); **-tion, -ation, -sion, -ion** (production, affirmation, possession).

II. Суфікси прикметників

-ish, -ed, -ly, -y, -less, -able, -ful, -al, -ive (homeless, useful, financial).

III. Суфікси дієслів

-ise, -ize, -en, -fy, -ify (organize, weaken, satisfy).

IV Суфікси прислівників

-ly, -ward (s) (efficiently, forward).

Конверсія — спосіб утворення нових слів, при якому зовнішня форма не змінюється, але слово переходить в інший граматичний розряд, отримуючи нові функції і нове значення.

іменник → **дієслово**: import — to import, progress — to progress;

прикметник → **дієслово**: wet — to wet, dry — to dry;

дієслово → **іменник**: to graduate — graduate, to remake — remake.

Словоскладення — це утворення нового слова шляхом поєднання основ двох чи трьох слів. Складні слова утворюють різні структурні типи, які відносяться до різних частин мови.

I. Складні іменники: breakstone, ship-building, bee-keeping, workforce.

II. Складні прикметники: self-sufficient, highly-developed, state-owned.

Для англійської мови утворення дієслів шляхом словоскладання не є характерним і складні слова зустрічаються рідко: **to whitewash, to babysit**.

Тема 6. Правила вживання артиклів a/an, the

Завдання для самостійної роботи до теми 6

Проробити наступний матеріал щодо правил вживання артиклів

Правила вживання артиклів a / an, the

A і AN це невизначені артиклі. Ми використовуємо їх, коли:

1. Говоримо про щось в цілому, а не про конкретну речі:

- I need a vocabulary. - Чи не конкретний словник, а в загальному.

2. Говоримо про щось новому або невідомому:

- Jane is a DJ. - Нова інформація для слухача.

3. Вперше повідомляємо щось слухачеві:

- I have a bicycle. - Вперше говоримо про велосипед.

4. Запитуємо про наявність / існування чогось:

- Do you have a power bank? - Чи не конкретний, а будь-хто.

5. Описуємо щось (про що, як правило, говоримо вперше) або запитуємо про характеристиках:

- This is an excellent album.

- Do you live in a big house?

! Правило, яке повинен знати кожен. Ми ніколи не використовуємо A / AN з іменниками у множині і неісчислюваними іменниками, тому що ці артиклі вказують на одиницю і означають «один» або «одичний».

Артикль THE - певний. Ми використовуємо його, коли:

Говоримо або запитуємо про щось, що вже відомо слухачеві, згадувалося, уявлялося або обговорювалося раніше:

- There is a book in my table. The book is very old. - Після згадки книги вперше з артиклем А, вона стає певною і використовується з артиклем THE.

- Do not you know where I left the keys? - запитуємо про конкретні ключі, а не ключі в загальному.

Говоримо або запитуємо про щось, що описується визначальними фразами:

- Did you listen to the song which I sent you?

- I like the movie that we watched yesterday.

Важливо! Не всі описи роблять предмет обговорення конкретним. Деякі просто описують його якості (як в пункті 5 про використання артиклів А / AN). Тут все залежить від контексту і потрібно бути уважнішими:

She bought a phone with 2 cameras. - Коли просто говоримо, що вона купила якийсь телефон з двома камерами.

She bought the phone with 2 cameras. - Коли вона вибирала серед конкретних телефонів (і слухач знав про це) а вибрала той, який з двома камерами.

Правило про єдине і множина. Артикль THE може використовуватися з іменниками як в однині, так і в множині.

Тема 7. Структура простого речення

Завдання для самостійної роботи до теми 7.

Проробити навчальний матеріал до теми 7.

Порядок слів у реченні відіграє важливішу роль для англійської мови, аніж для української. Це можна пояснити тим, що в українській мові існує велика кількість різних префіксів, суфіксів та закінчень, що вказують на функції слів та їх взаємозв'язок у реченні, тому їхнє положення може бути порівняно вільним.

Англійська мова відрізняється тим, що зв'язок між словами та їхні функції виражаються за допомогою їхнього **порядку в реченні**. Тому необхідно знати правильне місце кожного члена (компонента) в реченні, не плутати їх та не міняти члени речення місцями (особливо [підмет](#) та [додаток](#)), так як це може призвести до зміни загального змісту речення.

- **Українська мова**
- *Джейн дивилася цей фільм минулої неділі.*
- *Цей фільм дивилася Джейн минулої неділі. (від перестановки підмета на додатку не змінюється загальний зміст речення)*
- **Англійська мова**
- *Jane watched this movie last Sunday. – Джейн дивилася цей фільм минулої неділі.*
- *This movie watched Jane last Sunday. – Цей фільм спостерігав за Джейн минулої неділі.*

Речення англійської мови можуть бути з **прямим** та **непрямим** порядком слів.

Прямий порядок слів

Direct Word Order (прямий порядок слів) в англійській мові використовується в розповідних реченнях (стверджувальних або ж заперечних). Особливістю прямого порядку слів є те, що підмет завжди стоїть перед присудковою частиною.

При прямому порядку слів в більшості випадків дотримується наступних порядок слів у реченні:

1. 1. *The Subject* – підмет (Хто? Що?)
  2. 2. *The Predicate* – присудок (Що робить? В якому стані знаходиться? Ким або чим виявляється?)
  3. 3. *Object* – додаток (Кого? Чого? Що? Кому? Чому? Ким? Чим?)
  4. 4. *Adverbial Modifier* – обставина (Де? Коли? Як? Куди?)
- *I sent you a letter yesterday.* – Я відправив тобі листа вчора.
  - *They won't go with us to the party tomorrow.* – Вони не підуть з нами на вечірку завтра.

Означення не враховується в даній схемі послідовності, так як може залежати як від підмета, так і від додатка, тому в реченні може займати різні положення.

- *Little Jenny plays with her friends every day.* – Маленька Дженні грає зі своїми друзями кожен день.
- *Jack buys beautiful flowers for his wife every day.* – Джек купує гарні квіти для своєї дружини кожен день.

Непрямий порядок слів

Indirect Word Order (непрямий порядок слів або інверсія) – порядок слів, в якому підмет стоїть після присудка або ж певної частини присудка. Деякі типи речень потребують використання саме непрямого порядку слів.

Непрямий порядок слів використовується в більшості питальних речень.

Перед підметом ставиться тільки частина присудка (допоміжне або модальне дієслово).

- *Didn't you go to the cinema yesterday?* – Чи ти не ходив вчора у кіно?
- *Would you bring me some tea, please?* – Не міг би ти принести мені чаю, будь ласка?
- *Is Francis working in his room at the moment?* – Чи працює зараз Френсіс у своєму кабінеті?

Однак якщо присудок виражений смисловим дієсловом to be (бути) або to have (мати), то вони ставляться перед підметом та не потребують допоміжних дієслів. В сучасній англійській мові смислове дієслово **to have** частіше використовується з допоміжним дієсловом **do**.

- *Have you a pen?* – У тебе є ручка?
- *Do you have a pen?* – У тебе є ручка?
- *Is she at home now?* – Вона зараз вдома?

Непрямий порядок слів також використовується в реченнях, що починаються з **there** (конструкція there is / there are),

де **there** використовується в якості вступу або формального підмета.

- *There is nothing funny in what I say.* – Нема нічого кумедного в тому, що я кажу.
- *There worked a lot of people for that plant.* – На тому заводі працювало багато людей.
- *There plays Jane with her son in the garden.* – В саду грає Джейн зі своїм сином.

Непря́мий порядок слів використовується в реченнях, що починаються зі слова **here** (ось, тут). Однак якщо підмет виражений **займенником**, тоді використовується **пря́мий порядок слів**.

- *Here is your teddy.* – Ось твій ведмедик.
- *Here comes my sister Monica.* – Ось йде моя сестра Моніка.
- *Here is the house where Jack lives.* – Це дім, в якому живе Джек.
- *Here he is!* – Ось він!
- *Here we go!* – Почнемо! Поїхали!

Непря́мий порядок слів зустрічається у другій частині складних речень після **so** (також як і) та **neither** (також не). В такому випадку в залежній (підрядній) частині використовується таке ж саме допоміжне дієслово, як і в головній частині.

- *Jack didn't know how to repair that broken car, neither did we.* – Джек не знав, як відремонтувати ту розбиту машину, не знали й ми.
- *Most of French are good at cooking and so are you, right?* – Більшість французів готують добре, й ти також, чи не так?

Непря́мий порядок слів також використовується в простих **окличних реченнях**, що виражають побажання, напутні слова.

- *Be it so!* – Да буде так!
- *May you never be sad!* – Нехай ти ніколи не будеш сумувати!
- *May all your wishes come true!* – Бажаю тобі, щоб всі твої мрії збулися!

Також **непря́мий порядок слів** використовується для більшої виразності речення або ж для смислового підкреслення певної частини речення. Це залежить не від типу речення, а більше від **бажання** та **намірів автора** і використовується в художній літературі. Часто непря́мий порядок слів вживається, коли на початок речення виноситься **обставина**.

- *Silently and attentively did the man listen to the priest.* – Мовчки та уважно слухав чоловік проповідника.
- *In the dark wood with no paths stood and shouted two boys.* – У лісі темному, без жодної стежинки, стояли та кричали два хлопчика.

Непря́мий порядок слів може бути використаним, якщо на початку речення стоять обставини **in vain** (даремно), **never** (ніколи), **little** (зовсім не), що передають негативне значення, а також слова **only** (тільки), **hardly** (навряд чи), **no sooner** (одразу після) тощо. В такому випадку слід використовувати **допоміжне дієслово do** в необхідній формі, якщо присудок виражений смисловим, а не допоміжним або модальним дієсловом.

- *In vain were we trying to find Mary in the wood.* – Даремно ми намагалися знайти Мері у лісі.

- *Never before have I seen such beautiful park.* – Ніколи до цього я не бачив такого гарного парку.
- *Little does he think that he doesn't need our help.* – Він зовсім не думає, що потребує нашої допомоги.

Непрямий порядок слів зустрічається також після слів **so** (так), **thus** (таким чином), **now** (зараз, тоді), **then** (тоді, після), що стоять на початку речення. Якщо підмет виражений займенником, то у реченні використовується **прямий порядок слів**.

- *Now was the time to attack.* – Тоді настав час для нападу.
- *So spent he his holidays in Paris.* – Так (таким чином) він провів свою відпустку в Парижі.
- *Thus spoke Mr. Jameson standing near the door.* – Так говорив містер Джеймсон, поки він стояв біля дверей.

Непрямий порядок слів може використовуватися після **прислівників**, що вказують на напрямок, наприклад, **in, out, down, away, up**, якщо вони стоять на початку речення.

- *Away ran children.* – Діти утекли геть.
- *Down fell Peter.* – Пітер впав вниз.
- *Up flew Kate's balloon.* – Кулька Кейт летить вгору.

Якщо підмет виражений **займенником**, то в таких реченнях використовується **прямий порядок слів**.

- *I fell down.* – Я впав.
- *It flew away.* – Воно летіло геть.

Непрямий порядок слів також вживається в **умовних реченнях** без сполучників, якщо присудок підрядної частини виражений дієсловами **was, were, had, could** або ж **should**. З непрямым порядком слів речення звучать емоційніше та яскравіше.

- *Even was Ann starving, she would never ask for money.* – Навіть якщо б Енн голодувала, вона б ніколи не попросила б грошей.
- *I would have felt better, had I stayed at home instead of going to school.* – Я б почував себе краще, якщо б залишився вдома, а не пішов до школи.
- *Jack wouldn't take a taxi at night to go home, could he stay at our place.* – Джек не викликав би таксі увечері, щоб поїхати додому, якщо б він міг залишитися у нас.

Тема 8. Структура складносурядного речення

Завдання для самостійної роботи до теми 8

Проробити навчальний матеріал до теми 8

Складносурядні речення є одним з типів складних речень. Вони складається з двох і більше простих речень, які незалежні одне від одного і можуть бути розділені без втрати сенсу. В англійській мові такі прості речення називаються **clauses**. Наприклад, як в варіантах нижче:

1. *It was raining and I stayed at home.* – Йшов дощ, і я залишився вдома.
2. *It was raining. I stayed at home.* – Йшов дощ. Я залишився вдома.

І перший, і другий варіант речень передають однаковий сенс, але перший варіант складено у вигляді складносурядного речення, а другий, як два простих речення.

Ще приклади складносурядних речень:

- The music stopped and the couples on the dance floor began drifting back to their tables. – Музика припинилася, і пари з танцювального майданчика почали повертатися до своїх столиків.
- I went to work but she went shopping. – Я пішов на роботу, а вона пішла по магазинах.

Прості речення всередині складного можуть бути з'єднані або сполучниками, або просто розділятися знаками пунктуації.

Для складносурядних речень використовуються сурядні сполучники. Вони бувають декількох типів:

1) Приєднувальні сполучники (cumulative conjunctions)

And	I
as well as	так само як (і)
not only ... but also	не тільки ... а й
both ... and ...	і ..., і ...
neither ... nor ...	ні ..., ні ... :

Jemma likes peonies, and Anna likes peonies too. – Джеммі подобаються півонії, і Ганні теж подобаються півонії .

2) Сполучники протиставлення (adversative conjunctions)

But	але, а, так
However	однак
Nevertheless	проте
While	тоді як
Still	все ще, досі
Yet	проте, однак
Whereas	тоді як

Приклади:

- Burgers are tasty, but apples are good for health. – Бургери смачні, але яблука корисні для здоров'я .
- He is very smart, yet he lacks diligence. – Він дуже розумний, проте , йому не вистачає старанності .

3) Розділові сполучники (disjunctive / alternative conjunctions)

Or	або
either ... or	або ... або
otherwise, else	інакше

- You can either have coffee or tea. – Ти можеш випити або чай, або каву .
- Call me when you finish; otherwise I'll go without you. – Подзвони мені, коли закінчиш, інакше я поїду без тебе .

Безсполучникові складносурядні речення

Також складносурядні речення бувають безсполучникові, частини в яких з'єднуються лише знаками пунктуації та інтонацією. Наприклад:

- He is very young; he has a lot of plans for his future . – Він дуже молодий, у нього безліч планів на майбутнє.
- I went to work, she went shopping. – Я пішов на роботу, вона – за покупками.
- Gulliver was lying on his back, his arms and legs were strongly fastened to the ground. – Гуллівер лежав на спині, його руки і ноги були міцно прикріплені до землі.

Змістовий модуль 2. Соціальна ситуація фізичної реабілітації в Україні, Великобританії та США**Завдання для самостійної роботи до змістового модуля 2.**

1. Підготувати матеріал для розробки і презентації навчального проекту на тему:

«Соціальна ситуація фізичної реабілітації в Україні, Великобританії та США».

2. Перекласти англійською мовою підібраний матеріал до навчального проекту і представити у вигляді відеопрезентації.

3. Визначити особливості в перекладі підбраного матеріалу щодо засвоєння фонетичного, граматичного і синтаксичного матеріалу тем 10-12 змістового модуля 2

Тема 9. Фізична реабілітація дітей дошкільного і шкільного віку в Україні,

Тема 10. Граматичні категорії іменника

Завдання до самостійної роботи до теми №10**Проробити наступний навчальний матеріал до теми 10**

1. Граматична категорія роду. Проблема ідентифікації родових маркерів в сучасній англійській мові має свою досить примітну і довгу історію. Категорія граматичного роду - чоловічий, жіночий, середній - була колись властива іменником давньоанглійського періоду. Так, М. А. Колпакчі наводить такі приклади з давньоанглійської мови: *mona* - місяць <#"justify">

1.1. Назви осіб чоловічої статі відносяться до чоловічого роду; замість них вживається займенник *he*: -Where is your brother? -He is in the library.

1.2. Назви осіб жіночої статі відносяться до жіночого роду; замість них вживається займенник *she*: My sister said that she would go there tomorrow.

1.3. Назви тварин відносяться до середнього роду в тому випадку, коли їх стать для розмовника не має значення або невідома; замість них вживається займенник *it*: -Where is the dog? -It is in the garden. The horse broke its leg. Коли потрібно вказати стать тварини, то відповідно вживається *he* або *she*: -This is my dog. He is four years old.

1.4. Назви неістот відносяться до середнього роду. Замість них вживається займенник *it*: -Please go and get my dictionary; it is on the shelf. Ряд іменників, що є назвами істот, можуть відноситися до спільного роду. Іменники спільного або загального роду - це такі іменники <#"justify">She was jealous of his friend at the Green Room Club, jealous of the games that took him away from her, and jealous of the mens luncheons he went to under the pretext that he must cultivate people who might be useful to them

1.5. Як уже було сказано, іменники спільного роду <#"justify">Marketing Manager... We are looking for a man or woman to take responsibility... Chief Resident Manager is required... Applicants must have a degree in civil engineering... Temporary Lecturer in Organic Chemistry. Applications are invited from men and women for the above post... The person appointed will be expected to undertake normal teaching duties...

Провівши аналіз цих прикладів можна побачити, що задля того, щоб уникнути родової дискримінації використовують іменники марковані родом - *man or woman* - або множину, при використанні якої рід іменника <#"justify">

Ряд іменників жіночого роду походить від відповідних іменників чоловічого роду шляхом додавання суфікса *-ess*: *actor actress host hotess poet poetess lion lioness tiger tigress* Назва країни, коли вона розглядається як політична одиниця, часто відноситься до жіночого роду і замінюється займенником *she*: -England has an unfavourable balance of trade. The value of her imports is much greater than the value of her exports. Слово *ship* зазвичай відноситься до жіночого роду і замінюється займенником *she*: The ship left the port in the morning. She has a cargo of coal on board.

2. Граматична категорія числа В англійській мові два числа: одинина і множина. Форма однини служить для позначення одного предмета: *a table, a pan*. Форма множини служить для позначення двох або більше предметів: *tables, pans*.

В однині та множині вживаються злі чувані іменники, а незлічувані множини не мають. Іменники утворюють форму множини шляхом додавання до форми однини закінчення *-s*, яке вимовляється як [z] після дзвінких приголосних і після голосних, і як [s] після глухих приголосних: *hand handsmachinessshoesyearsmapssafes*

Іменники, що закінчуються в однині на букви *s, ss, x, sh, ch*, тобто на свистячий або шиплячий звук, утворюють форму множини шляхом додавання закінчення *-es* до форми однини. Закінчення *-es* вимовляється як [iz]: *classesboxesdishesinches*

Примітка. Як [iz] вимовляється також закінчення множини іменників, що в однині закінчуються на німе *e* з попередньою буквою *s, c, z, g*, тобто які закінчуються на шиплячий або свистячий звук: *horsesplacesprizesjudges* Іменники, що закінчуються в однині на *-y* з попереднім приголосним, утворюють множину шляхом додавання закінчення *-es*, причому *-y* змінюється на *-i*: *ty citiesmy armiesry factories* Якщо ж перед *-y* стоїть голосна, то множина утворюється за загальним правилом шляхом додавання *-s*. В цьому випадку *-y* не змінюється на *-i*: *daysboystoyskeys* Іменники, що закінчуються в однині на *-o*, утворюють множину шляхом додавання *-es*: *cargoesheroestomatoes* Іменники *piano* і *photo* утворюють множину за загальним правилом, додаючи закінчення *-s*: *pianos, photos*. Іменники, що в однині закінчуються на *-f*, утворюють множину шляхом заміни *f* на *v* і додавання закінчення *-es*: *f leavesf wolves* Іменники, що закінчуються на *-fe*, утворюють множину шляхом заміни *f* на *v* і додавання закінчення *-s*: *fe knivesfe wives*

Однак деякі іменники, що закінчуються на *-f* і *-fe*, утворюють форму множини тільки шляхом додавання закінчення *-s*: *f chiefsf handkerchiefsf roofsf safes* Іменник *wharf* має дві форми множини: *wharfs, wharves*. Особливі випадки утворення множини іменників Деякі іменники утворюють множину не шляхом додавання закінчення *-s*, а шляхом зміни кореневих голосних: *an menan womenoot feetooth teethoose geeseouse mice* Іменник *ox* має в множині закінчення *-en*: *oxen*. Іменник *child* має в множині форму *children*.

Деякі іменники, запозичені з грецької та латинської мов, зберегли форму множини цих мов: *dataad dendaerra tamemoran daphenomena basescrises* Іменник *penny* має форму множини *pence*, коли мова йде про грошову суму. *Pennies are made of bronze*. Іменники *sheep*

і fish одну і ту ж форму для однини та множини: collective farm has a great number of sheep. I caught two fish. Однак, коли йдеться про різні види риб, fish має форму множини fishes: this lake there are fishes of many varieties. Іменники dozen і score мають одну і ту ж форму для однини і множини, якщо вони стоять після числівників: two dozen (of) eggs; three score (of) years.

Коли ці іменники не супроводжуються числівниками, вони утворюють множину за загальним правилом шляхом додавання закінчення -s: the books in dozens, please. Scores of people were present there. Іменник works вживається у значенні як однини, так і множини: A new glass works has been built near the village. are two brick works outside the town. Іменник means також вживається як в однині, так і в множині: found a means of helping them. there any other means of helping them.

Множина складних іменників В складних іменниках, які пишуться окремо, форму множини зазвичай приймає головне слово: house custom-houses of-war men-of-war keeper hotel-keepers in-law mothers-in-law by passers-by Якщо першим словом складного іменника є слово man чи woman, то обидва слова приймають форму множини: servant men-servants woman-doctor women-doctors Складні іменники, що пишуться разом, утворюють форму множини за тим правилом, якому підлягає друге слово, що входить до його складу: schoolboys housewives postmen Якщо ж складний іменник утворений від інших частин мови, то закінчення множини додається в кінці слова: me-not forget-me-nots go-round merry-go-rounds Іменники, що вживаються лише в однині Незлічувані іменники, тобто ті що позначають речовини та абстрактні поняття, зазвичай вживаються тільки в однині: sugar, iron, love, friendship. Іменники advice, information, progress, knowledge в англійській мові вживаються тільки в однині: gave me some good advice. have very little information on this subject. am satisfied with your progress. Іменник news вживається в однині, хоча має форму множини: is the news? Назви наук, що закінчуються на -ics (mathematics, physics, phonetics і т. д.), вживаються в однині, хоча мають форму множини: Phonetics is a branch of linguistics. Mathematics forms the basis of many other sciences. Іменники money і hair в англійській мові вживаються тільки в однині: hair is dark. This money belongs to him. Іменник fruit вживається в однині: Fruit is cheap in summer. eat a great deal of fruit.

Проте для позначення різних видів фруктів вживається форма множини fruits: the table there are apples, plums and other fruits. Іменники, що вживаються лише в множині Назви багатьох парних предметів вживаються тільки в множині: scissors, trousers, spectacles, scales, tongs. These scissors are very sharp. Your trousers are too long. are my spectacles? Наступні іменники в англійській мові вживаються лише в множині: goods, contents, clothes, proceeds, wages, riches. These goods have arrived from Kyiv. The contents of the letter have not been changed. clothes were wet as he had been caught in the rain. The proceeds of the sale goods have been transferred to Moscow. Іменник people вживається в значенні множини: There were many people there. Однак, коли іменник people означає народ, нація, воно вживається як в однині, так і в множині і приймає форму множини peoples: The Russian people is invincible. the leadership of the Communist Party the peoples of U.S.S.R. have built up socialism.

3. Граматична категорія відмінка В сучасній англійській мові існує тільки два відмінки: загальний відмінок, який не має спеціальних закінчень, і присвійний відмінок, що має закінчення -s. Загальний відмінок Оскільки іменник в загальному відмінку не має спеціальних закінчень, його відношення до інших слів, при відсутності прийменника, визначається виключно його місцем у реченні. Іменник, що стоїть перед присудком, є підметом і відповідає в українській мові іменнику в називному відмінку. Іменник, що стоїть після присудка, є прямим додатком і відповідає в українській мові іменнику в знахідному відмінку без прийменника: The student recognized the teacher. teacher recognized the student.

Між присудком та іменником, що є прямим додатком, може стояти другий іменник в загальному відмінку без прийменника, який означає особу. Такий іменник є непрямим додатком і відповідає в українській мові іменнику в давальному відмінку без прийменника: teacher showed the students a diagram.

Іменники в загальному відмінку з прийменниками of, to, by, with виражають відношення, передані українськими непрямыми відмінками без прийменників. Ці прийменники не мають в цьому випадку самостійного значення і не перекладаються на українську мову окремими словами.

Іменник з прийменником of відповідає українському родовому відмінку і виконує функцію означення до попереднього іменника: leg of the table is broken. showed me the house of his friend. Примітка. Треба мати на увазі, що український родовий відмінок іменника передається в англійській мові іменником з прийменником of тільки в тому випадку, якщо він виражає відношення до другого іменника. Прийменник of в відповідному англійському реченні завжди стоїть, таким чином, між двома іменниками: The leg of the table is broken. Give me a glass of water. Інші відношення, виражені родовим відмінком в українській мові, передаються в англійській мові іншими способами, як, наприклад: boy is older than the girl. did not take the pencil. Іменник з прийменником to відповідає українському давальному відмінку і виконує функцію прийменникового непрямого додатку: gave a magazine to his friend. showed the book to the teacher. Іменнику в давальному відмінку може відповідати також іменник без прийменника; в цьому випадку він займає місце між дієсловом і прямим додатком: gave his friend a magazine. showed the teacher the book. Іменник з прийменником by відповідає українському орудному відмінку і виконує функцію прийменникового додатку, означаючи діючу особу: cup was broken by Peter. This engine is driven by electricity. Іменник з прийменником with також відповідає українському орудному відмінку і виконує функцію прийменникового додатку, означаючи предмет, за допомогою якого відбувається якась дія: opened the tin with a knife. cannot write with this pen. Іменники в загальному відмінку вживаються також з будь-якими прийменниками і виражають відношення, що передаються українськими непрямыми відмінками з прийменниками: letter is for the teacher. I quite agree with the doctor. I have received a letter from the manager.

Присвійний відмінок Іменник в присвійному відмінку служить означенням для другого іменника і відповідає на питання whose?, означаючи приналежність предмета. В формі присвійного відмінка вживаються іменники, що є назвами істот. Неістоти, за деякими виключеннями, про які сказано нижче, в присвійному відмінку не вживаються. Присвійний відмінок іменників в однині утворюється шляхом додавання до іменника закінчення -s, яке вимовляється [z], [s] або [iz] згідно з тими правилами, яким підпорядковується вимова закінчення -s множини іменників: girls hats friendhorses leg

Присвійний відмінок іменників в множині утворюється додаванням одного тільки апострофа: boys booksworkers tools Якщо іменник в множині не має закінчення -s, то присвійний відмінок утворюється, як і в однині, шляхом додавання закінчення -s: childrens toysworkmens tools Присвійний відмінок складних іменників утворюється шляхом додавання закінчення -s до останнього слова, що входить до складу іменника: commander-in-chiefs orderbrother-in-laws library Коли дві особи або більше є власниками одного і того ж предмету, закінчення присвійного відмінку додається до останнього іменника: and Helens flat is large/ Іменник в присвійному відмінку стоїть перед іменником, до якого він є означенням. Він відповідає в українській мові іменнику в родовому відмінку або присвійному прикметнику: the childrens mother Kates friends Коли іменник, який визначається іменником в присвійному відмінку, має при собі інші означення, то іменник в присвійному відмінку стоїть перед ними: the students new dictionary Kates best friends Іменник, визначений іменником в присвійному відмінку, вживається без артикля, оскільки іменник в присвійному відмінку, будучи визначником, виключає вживання артикля перед іменником, до якого він відноситься.

В наведених вище прикладах the students dictionary і the childrens mother артикль відноситься до іменника в присвійному відмінку, а не до іменника, що стоїть після нього. В прикладі Kates friends артикль відсутній, так як Kate є іменником власним, перед яким артикль не вживається. Поряд з іменниками в присвійному відмінку для вираження приналежності часто вживається іменник з прийменником of, що відповідає в українській

мові родовому відмінку: my friends father = the father of my friend the teachers question = the question of the teacher Так як форма присвійного відмінка іменників в множині із закінченням -s не відрізняється у вимові від форми однини (the boys books, the boys books), то замість присвійного відмінка іменників в множині для ясності зазвичай вживають іменник з прийменником of. Так, замість Where have you put the workers tools? говорять: Where have you put the tools of the workers?

Два іменники в присвійному відмінку рідко йдуть один за одним: другий іменник в присвійному відмінку замінюється іменником з прийменником of. Так, замість He is my sisters husbands father. - треба сказати: He is the father of my sisters husband. В присвійному відмінку можуть вживатися також групи слів, що являють собою смислове ціле. При цьому закінчення присвійного відмінка -s приймає останнє слово групи: elder brother Peters son is very ill. В таких випадках, однак, вживання іменника з прийменником of є кращим: son of my elder brother Peter is very ill. Слова house, office, shop часто пропускаються після іменників в присвійному відмінку в прийменникових зворотах, що виражають обставину місця: dined at my friends (мається на увазі: my friends house). went to the bakers (мається на увазі: the bakers shop). Крім іменників, що є назвами істот, форму присвійного відмінка приймають: іменники, що означають час і відстань: had a months holiday last summer/lives at a kilometers distance from here. Іменники, що означають країни, міста і судна, а також слова world, country, city, ship: is the Russians greatest scientific and cultural centre. Moscows theatres are the best in the world. The Nevas cargo consisted of wheat and barley. The Russia has the worlds largest deposits of oil. Bolshoi Theatre is our countrys best opera house. The ships crew stood on deck.

Присвійний відмінок вживається також в деяких сталих виразах: for orders sake old acquaintances sake a stones throw III. Висновок Таким чином, для кожної частини мови, в тому числі іменника, можна виділити властиву тільки їй словотвірну <#"justify">Отже, граматичні категорії важливі не тільки в змістовому, а й у структурному плані. Вони об'єднують слова не лише в межах певної частини мови, а й поза цими межами, тобто слова різних частин мови (категорії роду, числа, особи є спільними для іменників, займенників і дієслів, категорії роду, числа і відмінка - для іменників, прикметників тощо). Це забезпечує структурну організацію всієї системи частин мови. Форми часу теперішнього простого часу Present Simple

Тема 12. Прийменники напрямку та руху

Завдання до самостійної роботи за темою 12

Виконайте наступну вправу:

Вправа. Виберіть правильний прийменник руху.

1. The ant is crawling ... (along/past) the floor.
2. It's so stuffy here. Let me get ... (into/out of) the classroom.
3. Put your book ... (toward/onto) the desk.
4. You should walk ... (around/through) the corner and you'll see the library.
5. Our ball rolled ... (up/down) the hill and fell into the river.
6. The car is moving ... (onto/along) the road.
7. The plane is going ... (through/onto) the clouds.
8. John is trying to throw his shoe ... (past/onto) the garage roof.
9. Natan and Dina jumped ... (into/down) the swimming pool.
10. The lion jumped ... (over/across) the barrier.

Змістовий модуль 3. Сучасні системи фізичної реабілітації.

Завдання для самостійної роботи до змістового модуля 2.

1. Підготувати матеріал для розробки і презентації навчального проекту на тему: «Сучасні системи фізичної реабілітації».

2. Перекласти англійською мовою підібраний матеріал до навчального проекту і представити у вигляді відеопрезентації.

3. Визначити особливості в перекладі підбраного матеріалу щодо засвоєння фонетичного, граматичного і синтаксичного матеріалу тем 14-16 змістового модуля 3

Тема 13. Особливості систем фізичної реабілітації в Україні, Великобританії та США

Тема 14. Граматичні категорії займенника

Завдання для самостійної роботи до теми 14

Проробити навчальний матеріал до теми 14

Займенник (Pronoun) – самостійна частина мови, що вказує на особу, предмети, явища, що вже були згадані в тексті, але не називає їх. Таким чином, займенники допомагають уникнути повторень однакових [іменників](#) та інших частин мови.

В англійській мові існує декілька груп займенників. В цій статті будуть розглянуті **особові, присвійні, зворотні** та так звані **виразні займенники**.

ОСОБОВІ ЗАЙМЕН.		ПРИСВІЙНІ ЗАЙМЕН.		ЗВОРОТНІ (ВИРАЗНІ) ЗАЙМЕННИК
Наз. відмінок	Об'єк. відмінок	Перед імен.	Без імен.	

Однина

I я	me мене, мені	my мій, моя, моє, мої	mine мій, моя, моє, мої	myself себе, я сам
you ти	you тебе, тобі	your твій, твоя, твоє, твої	yours твій, твоя, твоє, твої	yourself себе, ти сам
he він	him його, нього, йому, ньому	his його	his його	himself себе, він сам
she вона	her її, їй	her її	hers її	herself себе, вона сама
it воно	it його, нього, йому, ньому	its його	its (не використовується)	itself себе, воно само

Множина

ОСОБОВІ ЗАЙМЕН.		ПРИСВІЙНІ ЗАЙМЕН.		ЗВОРОТНІ (ВИРАЗНІ) ЗАЙМЕННИК
Наз. відмінок	Об'єк. відмінок	Перед імен.	Без імен.	
we ми	us нас, нам	our наш, наша, наше, наші	ours наш, наша, наше, наші	ourselves себе, ми самі
you ви	you вас, вам	your ваш, ваша, ваше, ваші	yours ваш, ваша, ваше, ваші	yourselves себе, ви самі
they вони	them їх, їм	their їхній, їхня, їхнє, їхні	theirs їхній, їхня, їхнє, їхні	themselves себе, вони самі

Проаналізувати наступну вправу до теми 14.
В англійській мові існує декілька груп займенників.

...

Pronouns Займенники в англійській мові

Наз. відмінок Хто? Що?

Об'єк. відмінок Кому? Кого? Що?

you ти

you тебе, тобі

he він

him його, нього, йому, ньому

she вона

her її, їй

it воно

it його, нього, йому, ньому

Тема 15. Форми теперішнього простого тривалого часу (Present Simple Continuous)
Завдання для самостійної роботи з теми 15
Проробити навчальний матеріал з теми 15 з використання Present Continuous
Дії, що відбуваються зараз

Present Continuous використовується для вираження певної дії, що відбувається прямо зараз, в момент говоріння. Також Present Continuous вказує на одночасні дії, що відбуваються саме в цей момент.

- *He's playing the piano now.* – Він зараз грає на піаніно.
- *I'm washing my clothes at the moment.* – Я перу свій одяг в цей момент.
- *They're repairing the car right now.* – Вони ремонтують машину прямо зараз.
- *I'm working and Ann is cooking now.* – Я працюю зараз, а Енн займається приготуванням їжі.

Дії around now

Present Continuous використовується для вираження тимчасової дії, що відбувається не в даний момент часу, а загалом в найближчий часовий проміжок – «**around now**» (приблизно в цей час).

- *She's preparing for her next week exam.* – Вона готується до екзамену, що буде на наступному тижні. (Вона, можливо, не готується до нього прямо зараз, але готувалася та буде до нього готуватися скоро, найближчим часом)
- *My brother is looking for a job these days.* – Мій брат зараз шукає роботу. (Не факт, що він зайнятий пошуками прямо зараз, але загалом, він шукає роботу)
- *I'm waiting for the parcel coming soon.* – Я чекаю на пакунок, що скоро прийде. (Я чекаю на нього загалом, не в цей конкретний момент)

Плани на найближче майбутнє

За допомогою **Present Continuous** виражаються дії, що були заплановані на найближче майбутнє, особливо якщо час та місце виконання дії заздалегідь відомі та сплановані.

- *They're moving to Kyiv next Monday.* – Вони переїжджають до Києва наступного понеділка.
- *I'm going to the seaside this evening.* – Я їду на море сьогодні ввечері.
- *Kate and I are playing our new concert tonight.* – Сьогодні ввечері ми з Кейт граємо наш новий концерт.

Обставини, що змінюються

Present Continuous використовується для вираження ситуацій, що розвиваються або змінюються, тобто для вираження певних тенденцій.

- *More men are taking paternity leave nowadays.* – В наш час все більше чоловіків беруть декретну відпустку.
- *This tree is growing so fast.* – Це дерево росте так швидко.
- *The weather is changing so unexpectedly these days.* – Останнім часом погода змінюється так неочікувано.

Негативне ставлення до дій

Ми можемо використовувати **Present Continuous** для вираження свого ставлення до дій, що відбуваються постійно, або характеру певної людини, коли вони визивають в нас **гнів** (anger), **роздратування** (irritation) або вони нам **докучають** (annoy). Часто в таких реченнях використовуються слова **always** (завжди), **constantly** (постійно, без упину), **continually** (безперервно).

- *You're always interrupting me when I'm trying to tell this story.* – Ти постійно мене перебиваєш, коли я намагаюсь розповісти цю історію.
- *He's constantly losing our keys on the vacation.* – На відпочинку він постійно губить наші ключі.
- *I'm always getting ill after this ice-cream.* – Я постійно хворію після цього морозива.

Маркери часу

Present Continuous використовується з певними словами та виразами, що вказують на певний відомий момент або проміжок часу, в який відбувається дія.

- *now* – зараз
- *right now* – прямо зараз
- *still* – все ще
- *currently* – тепер, в цей час
- *at the moment* – в цей момент
- *at present* – в теперішній час
- *this morning* – цього ранку, цим ранком
- *this evening* – цього вечора
- *this afternoon* – сьогодні після обіду
- *today* – сьогодні (удень)
- *tonight* – сьогодні (ввечері)
- *these days* – на днях
- *nowadays* – в наші дні

Тема 16. Фразовий наголос

Завдання для самостійної роботи до теми 16.

Проробити навчальний матеріал до теми 16.

Фразова наголос - це більш сильне вимовляння одних слів у реченні в порівнянні з іншими словами (неударними).

В англійському реченні під наголосом, як правило, стоять знаменні слова: іменники, прикметники, смислові дієслова, числівники, прислівники, питальні та вказівні займенники:

Частина мови

Приклад

Смислові дієслова

sell – продавати

give – давати

employ – наймати, і т. д.

Іменники

car – автомобіль

music – музика

Mary – Мері, і т. д.

Прикметники

red – червоний

big – великий

interesting – цікавий, і т. д.

Прислівники

quickly – швидко

loudly – голосно

never – ніколи, і т. д.

Допоміжні дієслова з негативними частками

don't, aren't, can't, і т. д.

Неударними зазвичай бувають службові слова (артиклі, сполучники, прийменники, допоміжні дієслова), а також особисті й присвійні займенники:

Частина мови

Приклад

Особисті й присвійні займенники

he – він, his – його

we, our – наш

they – вони, their – їх, і т. д.

Прийменники	on, at, into, і т. д.
Артиклі	a, an, the
Сполучники	and, but, because
Допоміжні дієслова	do, be, have, і т. д.

Зверніть увагу, що ударні склади відокремлені один від одного у промові рівними проміжками часу, а ненаголошені склади скорочуються так, щоб дотримувався цей ритм. У разі необхідності виділення за змістом якого-небудь слова, яке говорить здається особливо важливим, під наголос можуть бути поставлені й такі слова, які зазвичай бувають неударними, і, навпаки, знаменні слова, зазвичай мають фразова наголос, можуть його втрачати. Такий наголос називається *логічним наголосом*. В англійській мові, так само як і в українській, логічний наголос може не збігатися з фразовою.

Наприклад:

"They've been to Mongolia, haven't they?" "No, **жанр** haven't, but **we** have."

Вони ж були в Монголії? – Ні, вони не були, але ми були. (В даному прикладі наголос ставиться на займенники *жанр* та *we*, які зазвичай не несуть на собі наголос.)

Змістовий модуль 4. Вища освіта в Україні

Завдання для самостійної роботи до змістового модуля 4.

1. Підготувати матеріал для розробки і презентації навчального проекту на тему:

«Вища освіта в Україні».

2. Перекласти англійською мовою підібраний матеріал до навчального проекту і представити у вигляді відеопрезентації.

3. Визначити особливості в перекладі підбраного матеріалу щодо засвоєння фонетичного, граматичного і синтаксичного матеріалу тем 18-20 змістового модуля 3

Тема 17. Студентське життя в Україні

Тема 18-19. Порівняльна характеристика теперішнього простого часу і теперішнього тривалого часу (Present Simple and Present Simple Continuous)

Проробити навчальний матеріал до теми 18-19

Часові форми Present Simple (Простий Теперішній) і Present Continuous (Тривалий) відносяться до групи справжніх часів в англійській мові. Інакше кажучи, дії, які вони описують, що відбуваються в сьогоденні і це те, що їх об'єднує.

Труднощі

Англійська мова багата часом і це не новина. Одні часові форми складні для сприйняття, так як аналогів їм немає в російській мові, інші – не так складні, оскільки є з чим порівняти. Пара Present Simple (Простий Теперішній) і Present Continuous (Тривалий) досить проста, але і тут є нюанси, про які треба знати і вміти в них розбиратися. Перш за все, і одна і друга часові форми на російську мову перекладається дієсловом теперішнього часу. Як відрізнити їх і зрозуміти, коли використовується той чи інший час – допоможуть зрозуміти приклади і правила Present Simple, Present Continuous.

Освіта

Перше найочевидніше відмінність – освіта розглянутих часових форм. Формула Present Simple (Простий Теперішній) одна з найпростіших – I, you, we, they + дієслово або he, she, it + дієслово + -s/-es. В негативних і питальних пропозиціях на допомогу до дієслова приходять допоміжний дієслово do/does. Формула Present Continuous (Тривалий) більш складна – підлягають + to be + основний дієслово + ing. Як видно, в

даній конструкції допоміжний дієслово to be з'являється відразу в стверджувальних реченнях, не чекаючи запрошення до участі в негативних пропозиціях і питаннях.

I go to school – я ходжу до школи

He cooks well – він готує добре

We swim every day – ми плаваємо щодня

I am going to school now – я йду в школу зараз

He is cooking at this moment – він готує в даний момент

We are still swimming – ми пливемо

Випадки вживання

Порівняємо два речення:

My sister usually uses bright pencils for drawing – Моя сестра зазвичай використовує яскраві олівці для малювання.

My sister is using bright pencils for drawing now – Моя сестра використовує яскраві олівці для малювання зараз.

Як видно у першому реченні використовується тимчасова форма Present imple (Простий Даний), так як мова йде про звичайному, звичному, повторюваному подію в сьогоднішній день. На характер дії вказує і маркер часу Present Simple – usually (зазвичай). У другому випадку вживається Present Continuous (Тривалий), оскільки йдеться про те, що відбувається в момент мовлення, що підкреслює прислівник now (зараз).

Present Simple

(Просте Даний)

Present Continuous

(Теперішній Тривалий)

Для опису звичайних, повторюваних, звичних подій у сьогоднішній день

Для опису дії, яка відбувається в момент мовлення або триває якийсь період часу у сьогоднішній день

Використовуються наступні маркери часу:

Usually (зазвичай), “always”, often (часто), seldom (рідко), sometimes (іноді) та інші

Використовуються наступні маркери часу:

now (зараз), at this moment (в даний момент), still (все ще), currently (в даний момент) і інші

Present Continuous (Тривалий) може бути використане з прислівником always, якщо емоційне забарвлення пропозиції носить негативний характер: Ted is always making many mistakes in letters – Тед завжди робить багато помилок в листах (невдоволення).

Майбутнє

Наступні приклади допоможуть розібратися з однією особливістю часів Present Simple (Простий Теперішній) і Present Continuous (Тривалий) – опис дій у майбутньому:

The shop opens at 9 o'clock in the morning – Магазин відкривається (відкриється) в 9 годин ранку.

My friend is opening his first shop today – Мій друг відкриває його перший магазин сьогодні.

І в першому і в другому випадку мова йде про заплановане події в майбутньому. Але між ними все ж є різниця. Present Simple (Простий Теперішній) використовується для позначення дії, що зафіксовано у розкладі автобусів, банків, поїздів, магазинів і так далі. А час Present Continuous (Тривалий) – для опису запланованих на найближчий час особистих намірів, планів.

Present Simple

(Просте Даний)

Present Continuous

(Теперішній Тривалий)

Коли мова йде про розклад транспорту, графіку роботи різних установ

Коли мова йде про запланованих на найближчий час у майбутньому особистих планах

Зверніть увагу на те, який дієслово вживається в реченні – статичний (позначає стан) або динамічний (позначає дію). Якщо дієслово статичний (Stative Verbs), то він не може вживатися у Present Continuous (Тривалий), і тоді необхідно застосувати конструкцію Present Simple (Простий Даний).

Тема 20. Граматичні категорії прикметника та прислівника. Ступені порівняння.

Завдання для самостійної роботи до теми 20.

Проробити навчальний матеріал до теми 20.

Прикметник (Adjective) – це самостійна частина мови, що виражає ознаку особи, живої істоти, предмета, поняття, явища та відповідає на питання «**який?**». Прикметники в англійській мові не мають категорій роду та числа, тому ніколи не змінюють своєї форми. Прикметники в більшості випадків вживаються з іменниками і в реченнях виступають у якості означення або іменної частини складного присудка.

- *That good-looking lady is John's wife.* – Та леді, що гарно виглядає, – жінка Джона.
- *Matt's dog was really naughty.* – Собака Метта був дійсно неслухняний.

Види прикметників за способом творення

Прикметники англійської мови за способом творення поділяються на **прості, похідні і складні**.

Прості прикметники (Simple Adjectives) складаються з одного кореня без приєднання суфіксів або префіксів.

- *good* – хороший
- *bad* – поганий
- *happy* – веселий, щасливий
- *sad* – сумний
- *My bag is old. I want to buy a new one.* – Моя сумка стара. Я хочу купити нову.
- *You don't have any right to decide what is good and what is bad for me.* – У тебе нема ніякого права вирішувати, що добре, а що погано для мене.

Похідні прикметники (Derivative Adjectives) складаються з кореня з додаванням певних суфіксів та префіксів. Ці прикметники утворюються від інших частин мови, часто від дієслів.

- *useful* – корисний, придатний
- *derivative* – похідний
- *unexpected* – несподіваний
- *illogical* – нелогічний
- *scaring* – страшний
- *curious* – допитливий
- *useless* – даремний
- *impossible* – неможливий
- *One unexpected accident has happened to me today.* – Сьогодні зі мною трапився один несподіваний випадок.

- *I will prove to you that this is not impossible.* – Я доведу тобі, що це можливо (не неможливо).

Складні прикметники (Compound Adjectives) утворилися за допомогою складання двох або більше основ слів. Такі прикметники пишуться через дефіс.

- *well-known* – добре відомий
- *good-looking* – гарний, той, що добре виглядає
- *blue-eyed* – блакитноокий
- *Ukrainian-speaking* – україномовний
- *alcohol-free* – безалкогольний
- *three-day* – триденний
- *He drinks only alcohol-free beer.* – Він п'є тільки безалкогольне пиво.
- *Haruki Murakami is a well-known writer.* – Харукі Муракамі – добре відомий письменник.

Види прикметників за значенням

Згідно з правилами англійської граматики, **прикметники** за своїм значенням поділяються на **якісні** або **описові** прикметники, **кількісні** прикметники, **присвійні**, **вказівні** та **питальні** прикметники.

Якісні прикметники

Якісні або **описові прикметники (Adjectives of Quality or Descriptive Adjectives)** вказують на певну якість, характеристику живого об'єкта, предмета, поняття або дії. Це найчисельніша група прикметників. Для зручності їх поділяють на власне **якісні** та **відносні прикметники**.

Якісні прикметники передають власне ознаки предмета: стан, властивості, колір, форма, розмір, смак, вага тощо. Більшість якісних прикметників може утворювати ступені порівняння.

- *straight* – прямий
- *blue* – блакитний
- *dangerous* – небезпечний
- *strong* – сильний
- *Kate's blue eyes can charm anyone.* – Блакитні очі Кейт можуть зачарувати будь-кого.
- *It's dangerous to touch a snake. It may be poisonous.* – Торкатися змії - небезпечно. Вона може бути отруйною.

Відносні прикметники вказують на матеріал, національну приналежність, відношення до місця, часу, галузі знань, міжособові зв'язки тощо. Як правило, відносні прикметники не утворюють ступенів порівняння.

- *religious* – релігійний
- *French* – французький
- *monthly* – місячний

- *short-term* – короткостроковий
- *Mr. Jefferson prefers French cuisine to American one.* – Містер Джефферсон віддає перевагу французькій кухні, а не американській.
- *His monthly salary is not that high.* – Його місячна зарплата не така й висока.

Кількісні прикметники

Кількісні прикметники (Quantitative Adjectives or Numeral Adjectives)

позначають точну або приблизну кількість осіб, предметів або понять. Вони поділяються на **означені**, **неозначені** та **розділові** кількісні прикметники.

Означені кількісні прикметники (Definite Numeral Adjectives) вказують на точну кількість предметів та понять або їх порядок. Вони повністю відповідають чисельникам.

- *two* – два
- *second* – другий
- *thirty five* – тридцять п'ять
- *thirty fifth* – тридцять п'ятий
- *Claire has two sisters and three brothers.* – У Клер є дві сестри та три брати.
- *Usain Bolt runs really fast so he always finishes first.* – Усейн Болт бігає дійсно швидко, тому він завжди фінішує першим.

Неозначені кількісні прикметники (Indefinite Numeral Adjectives) вказують на невизначену або приблизну кількість предметів, не називаючи її.

- *all* – всі, все
- *no* – жоден, нічого
- *few / a few* – декілька, небагато
- *certain* – певний
- *some* – деякий, деяка кількість, небагато
- *any* – будь-який
- *several* – декілька, різні, різноманітні
- *sundry* – різноманітні, декілька
- *many* – багато
- *much* – багато
- *most* – найбільш
- *little / a little* – мало, небагато
- *more* – більше
- *none (of)* – жоден, жодний
- *too much* – забагато
- *too many* – надто багато, забагато
- *a lot of* – багато
- *plenty of* – багато, повно, вдосталь
- *Jack has no patience.* – У Джека немає ніякої терплячості.
- *There is too much of sugar in this coffee.* – В цій каві забагато цукру.

Розділові кількісні прикметники (Distributive Numeral

Adjectives) – прикметники, що вказують на один предмет або поняття з множини йому подібних. В більшості випадків вони використовуються з іменниками в однині.

- *neither* – ніякий, жодний (з двох)
- *either* – обидва, і той, і інший (з двох)
- *every* – кожен, все, всякий
- *each* – кожен, всякий (окремо)

- *other* – інший, інші
- *the other* – інший (з двох), другий, останній
- *another* – інший, ще один
- *Where is my other sock?* – Де моя друга шкарпетка?
- *You are busy now so i will come to you another day.* – Ти зараз зайнятий, тому я зайду до тебе іншого дня.
- *Neither delegate knows how to fill in this application form.* – Жоден з (двох) делегатів не знає, як заповнювати цю заяву.

Many та much

Прикметники **many** та **much** мають однакове значення – «багато».

Однак, **many** вживається тільки з обчислювальними іменниками, а **much** – з необчислювальними. Вони можуть бути замінені на більш універсальні вирази **a lot of (lots of)** або **plenty of** (багато, повно, вдосталь).

- *There are many ways to solve this problem.* – Існує багато способів розв'язати цю проблему.
- *I have many cats at home.* – У мене вдома багато котів.
- *I always put much sugar in my tea. I have a sweet tooth.* – Я завжди кладу багато цукру в чай. Я ласунка.
- *There wasn't much rain yesterday, so we could play rugby.* – Вчора дощ був несильний, тому нам вдалось пограти в регбі.
- *There are a lot of places you can visit in Paris.* – В Парижі є багато місць, які можна відвідати.
- *I like spaghetti with plenty of tomato sauce.* – Мені подобаються спагеті з великою кількістю томатного соусу.

Every та each

Every та **each** мають однакове значення, тому в більшості випадків вони можуть замінити один одного. Однак, вони також мають й відмінності у використанні.

Every вживається для того, щоб вказати на один предмет з великої кількості подібних предметів. Після **every** ніколи не використовується дієслово в формі множини. **Every** також вживається для позначення інтервалів часу або періодичності певної дії. **Every** не може використовуватися самотійно (без іменника, який означає).

- *Every student of this university has to hand in his paper till the end of this year.* – Кожний студент цього університету повинен здати свою письмову роботу до кінця цього року.
- *Every day I go to the gym.* – Кожний день я ходжу до спортзалу.
- *My mother calls me every ten minutes.* – Моя мама дзвонить мені кожні 10 хвилин.

Each вказує на один предмет з двох або невеликої кількості подібних предметів. **Each** може бути використане самотійно в кінці речення. Після нього може стояти займенник **one** (один) для того, щоб уникнути повторень. **Each** не вживається для позначення часових інтервалів.

- *In this family each one takes turn throwing garbage.* – В цій родині кожний по черзі викидає сміття.
- *These books are worth 100\$ each.* – Ці книги коштують 100 доларів кожна.

Словосполучення **each of** (кожний з) може вказувати на множину предметів, після нього доцільно вживати дієслово в формі однини, однак в повсякденному мовленні може використовуватись й форма множини. **Each of** також використовується з займенниками **you, us** та **them**, після яких вживається дієслово в формі однини.

- *Each of the students in this group have to hand in their papers till the end of this year.* – Кожен зі студентів цієї групи повинен здати свою роботу до кінця цього року. (розмовний стиль)
- *Each of them has to apply for this job.* – Кожному з них слід подати заяву на цю роботу.

Few та a few. Little та a little

Існує певна різниця між прикметниками **few / a few** (декілька, небагато) і **little / a little** (мало, небагато, декілька)

Few и **a few** використовуються тільки з **обчислювальними іменниками**.

Few має значення «замало», «дуже мало», «недостатньо».

- *We have only few eggs left. We should buy more.* – У нас залишилось дуже мало яєць. Нам треба купити ще.
- *She had only few potatoes. It wasn't enough for a proper meal.* – У неї було зовсім мало картоплі. Цього було недостатньо для повноцінного обіду.

A few означає «небагато», «трохи», «декілька», «мало, але достатньо».

- *Don't worry, we still have a few minutes.* – Не переймайся, у нас ще є декілька хвилин.
- *I have a few cookies, i will give you some.* – У мене є трохи печива, я дам тобі декілька штук.

Little та **a little** використовуються для позначення **необчислювальних іменників**.

Little має значення «зовсім, дуже мало», «недостатньо».

- *There is little flour in this box. It's not enough for a cake.* – В цій коробці зовсім мало борошна. Цього недостатньо для пирога.
- *He had little patience to complete this task.* – У нього було замало терпіння, щоб закінчити це завдання.

A little означає «небагато», «трохи», «декілька», «мало, але достатньо».

- *I have a little coffee. I don't need more.* – У мене є трохи кави. Мені не треба більше.
- *I need a little time to do it. Wait a bit.* – Мені потрібно трохи часу, щоб зробити це. Почекай, будь ласка.

Вказівні прикметники

Вказівні прикметники (Demonstrative Adjectives) – це вказівні займенники, що використовуються не самостійно, а у поєднанні з іменником, який вони означають. В реченні вони виступають у якості означення до підмета або дodatка.

- *This dog is aggressive. It's better to keep away from it.* – Цей собака агресивний. Краще триматись від нього подалі.
- *I like those flowers. Would you buy some for me?* – Мені подобаються ті квіти. Ти купиш декілька для мене?

Присвійні прикметники

Присвійні прикметники (Possessive Adjectives) повністю співпадають з присвійними займенниками. Вони завжди використовуються разом з іменником, який означають.

- *My car is broken so I will take my mother's one.* – Моя машина зламалась, тому я візьму машину моєї матері.
- *His dog broke its house.* – Його собака зламав свій будиночок.

Питальні прикметники

Питальні прикметники (Interrogative Adjectives) відповідають питальним займенникам **which** и **what**, коли вони стоять безпосередньо перед іменником.

- *Which house on this street is yours?* – Котрий (який саме) дім на цій вулиці твоїй?
- *What music do you listen to?* – Яку музику ти слухаєш?

Порядок прикметників у реченні

В англійській мові є певна **послідовність прикметників** в реченні, якої чітко дотримуються носії цієї мови.

Існують прикметники, що можуть стояти тільки безпосередньо **перед іменниками**, які вони означають.

- *north, northern* – північний
- *south, southern* – південний
- *east, eastern* – східний
- *west, western* – західний
- *countless* – незліченний, нечисленний
- *occasional* – випадковий, рідкий, періодичний
- *lone* – самотній, відлюдний, самотній, неодружений
- *eventful* – багатий на події
- *outdoor* – зовнішній, просто неба
- *indoor* – внутрішній, хатний, в приміщенні
- *My aunt lives in the southern district.* – Моя тітка живе в південному районі.
- *I prefer outdoor games.* – Я віддаю перевагу іграм на відкритому повітрі.

Деякі **прикметники не вживаються** перед іменниками. До них відноситься багато прикметників з суфіксом -ed.

annoyed – роздратований

ill – хворий

finished – закінчений

shown – показаний

thrilled – схвилюваний,

glad – задоволений, радий

збМесто для уравнения.уджений, в захваті

bored – той, що нудьгує

pleased – задоволений

- *I think i'm ill.* – Мені здається, що я захворів

- *I'm really glad to meet you again.* – Я дійсно радий зустріти тебе знову.
- *Our project isn't finished. We have to hurry up!* – Наш проект не готовий. Ми повинні поквапитися.

Прикметники, що мають суфікси -able, -ible, можуть стояти як перед іменником, так і після них.

- *I have booked the first available flight.* – Я замовив перший доступний рейс.
- *I have booked the first flight available.* – Я замовив перший рейс, що був доступний.

Прикметники завжди стоять після неозначених займенників і ніколи перед ними.

- *Yesterday I met someone beautiful.* – Вчора я зустрів одну гарну людину.
- *Anna is trying to cook something tasty.* – Анна намагається приготувати щось смачненьке.

В більшості випадків вживається **не більше трьох** прикметників разом.

Прикметники, що тісніше пов'язані за значенням з іменником, який вони означають, будуть стояти **перед** цим іменником. Прикметники, що виражають суб'єктивну оцінку мовця, ставляться **перед** іншими прикметниками.

- *I need a red wooden pencil.* – Мені потрібен червоний дерев'яний олівець.
- *Lauren bought a beautiful black silk dress.* – Лорен купила гарну чорну шовкову сукню.

Коли прикметників використовується більше трьох, вони вживаються **у певному порядку**:

1. *1. article, quantity* – артикль, кількість: чисельник, кількісний прикметник (*a, one ...*)
  2. *2. value, opinion* – оцінка, думка, погляд (*fancy, beautiful, difficult, horrible ...*)
  3. *3. size* – розмір (*little, large, enormous ...*)
  4. *4. quality, temperature* – якість, стан, характеристика, температура (*well-tailored, cold, hot ...*)
  5. *5. age* – вік (*new, old, young, ancient ...*)
  6. *6. shape* – форма (*flat, square, round, rectangular ...*)
  7. *7. colour* – колір (*green, blue, pink, grey ...*)
  8. *8. origin* – походження (*American, European, lunar ...*)
  9. *9. material* – матеріал (*metal, wooden, paper ...*)
  10. *10. purpose* – ціль, призначення (часто з суфіком *-ing*: *sleeping bag, cutting machine, table cloth ...*)
  11. *11. noun* – іменник
- *I've bought two beautiful middle-sized round red wax candles.* – Я купив дві гарні середнього розміру круглі червоні воскові свічки.
  - *Ann doesn't want to throw away this big scratched old rectangular brown wooden chest of drawers.* – Енн не хоче викидати цей великий пошарпаний старий прямокутний коричневий дерев'яний комод.

Змістовий модуль 5. Фізичні вправи, їх місце на певних етапах відновного лікування.

Завдання для самостійної роботи до змістового модуля 5.

1. Підготувати матеріал для розробки і презентації навчального проекту на тему:

«Фізичні вправи, їх місце на певних етапах відновного лікування.»

2. Перекласти англійською мовою підібраний матеріал до навчального проекту і представити у вигляді відеопрезентації.

3. Визначити особливості в перекладі підбраного матеріалу щодо засвоєння фонетичного, граматичного і синтаксичного матеріалу тем 22-24 змістового модуля 5

Тема 21. Фізичні вправи відновного лікування для дітей дошкільного і шкільного віку

Тема 22-23. Форми часу минулого простого часу (Past Simple)

Проробити самостійно теоретичний матеріал до тем 22 - 23.

Past Simple Простий (неозначений) минулий час

Ствердження

Заперечення

Питання

I worked yesterday.

Я працював вчора.

I didn't work yesterday.

Я не працював вчора.

Did you work yesterday?

Ти працював вчора?

+ **Ved** + ...
V2

+ **did** + **not** + **V** + ...

Did + + **V** + ... ?

did not = didn't

QW + **did** + + **V** + .

– підмет

V – перша (словникова) форма дієслова;

V2 – друга форма неправильного дієслова.

Ved – дієслово з закінченням *ed*;

QW – question word (питальне слово).

Стверджувальне речення

Past Simple (Past Indefinite) утворюється за допомогою використання форми минулого часу смислового дієслова. Якщо дія виражена правильним дієсловом, то його форма минулого часу утворюється за допомогою додавання закінчення *-ed* до його словникової форми. Якщо вживається неправильне дієслово, тоді використовується його друга форма з таблиці неправильних дієслів. Якщо потрібне дієслово відсутнє в таблиці, це означає, що воно правильне і минулий час утворюється за допомогою закінчення **-ed**. Форма минулого часу дієслова однакова для всіх осіб однини та множини (окрім дієслова *to be*).

- *She worked abroad.* – Вона працювала за кордоном.
- *My uncle lived here.* – Мій дядько жив тут.
- *Harry wrote a lot of books.* – Гаррі написав багато книг.
-

- *She was angry yesterday.* – Вчора вона була розлюченою.
- *We were young and reckless.* – Ми були молоді та безтурботні.

Всі правила додавання закінчення *-ed* детально розглянуті в окремій статті.

to work → *worked*

to study → *studied*

to stop → *stopped*

to translate → *translated*

to play → *played*

to relax → *relaxed*

to agree → *agreed*

Заперечне речення

Заперечення в **Past Simple** утворюється за допомогою допоміжного дієслова **did** та заперечної частки **not** після нього, що стоять після підмета та перед смисловим дієсловом. **Did** – це форма минулого часу допоміжного дієслова **do**. **Did** вживається для всіх осіб однини та множини.

Після **did not** смислове дієслово використовується в формі простого інфінітиву без частки **to**, тому що граматичний час в такому випадку виражається через допоміжне дієслово **did**.

- *She did not work abroad.* – Вона не працювала за кордоном.
- *Harry did not write a lot of letters.* – Гаррі не написав багато листів.
- *Did not = didn't* (скорочення)
- *His uncle didn't live here.* – Його дядько не жив тут.
- *Your grandfather didn't dance.* – Твій дідусь не танцював.

Заперечення з дієсловом **to be** в формі минулого часу (**was, were**) утворюється шляхом додавання частки **not** після **was** або **were**. **Was** та **were** не потребують допоміжних дієслів для утворення заперечного речення.

- *I was not angry yesterday.* – Я не була злою вчора.
- *Kate and Jack were not here two day ago.* – Кейт та Джек не були тут два дні тому.
-
- *was not = wasn't* (скорочення)
- *were not = weren't*
- *It wasn't true.* – Це не було правдою.
- *They weren't Canadians.* – Вони не були канадцями.

Питальне речення

Загальне питання в **Past Simple** утворюється за допомогою допоміжного дієслова **did**, що ставиться на початку речення перед підметом. Після підмета використовується смислове дієслово тільки в формі простого інфінітиву без частки **to**.

- *Did she work abroad?* – Вона працювала за кордоном?
- *Did Harry write a lot of letters?* – Гаррі писав багато листів?
- *Did my uncle live here?* – Чи жив тут мій дядько?

Спеціальне питання в **Past Simple** утворюється за допомогою питального слова або фрази, що ставиться на початок речення перед допоміжним дієсловом. Подальший порядок слів такий самий, як і в загальному питанні для **Past Simple**.

- *Where did she work?* – Де вона працювала?
- *What did Harry write?* – Що писав Гаррі?
- *When did he live here?* – Коли він тут жив?

To be в Past Simple

Дієслово **to be** (бути, знаходитися, існувати) – особливий й для часу **Past Simple** має дві форми: **was** та **were**. Це дієслово не потребує допоміжних дієслів для утворення заперечних та питальних речень. Вибір правильної форми залежить від підмета у реченні.

Was – використовується, коли підмет виражений іменником або займенником у формі однини (**I, he, she, it**).

Were – коли підмет вказує на множину людей або речей (**we, they**), а також коли він виражений займенником **you** (ти, ви, ввічливе Ви).

Докладніше про дієслово **to be** та утворення заперечних та питальних речень з ним розглянуто в окремій статті.

- *I was tired.* – Я був втомленим.
- *She wasn't abroad.* – Вона не була за кордоном.
- *Was Harry a good writer?* – Гаррі був хорошим письменником?
- *You were tired.* – Ви були втомлені.
- *Those books weren't that old.* – Ті книги не були настільки старими.
- *Where were your parents last summer?* – Де були твої батьки минулого літа?

Використання Past Simple

Нетривалі дії в конкретний момент у минулому

Past Simple використовується для вираження нетривалих дій, коли відомий неточний час у минулому, в який ця дія відбувалася. Навіть якщо мовець її не зазначив певний час, то він (цей час) все одно мається на увазі.

- *She worked abroad 2 years ago.* – Вона працювала за кордоном два роки тому.
- *Harry wrote a lot of letters in 2011.* – Гаррі написав багато листів в 2011 році.
- *I met my old friend yesterday.* – Вчора я зустрів свого старого друга.

Дії, що завершилися в минулому

Past Simple використовується для вираження дій, що завершилися в минулому та не мають відношення (видимих результатів) у теперішньому. Така дія могла бути одноразовою, повторюваною, нетривалою, або ж навпаки могла тривати певний проміжок часу, але її тривалість неважлива.

- *He was a famous singer.* – Він був відомим співаком. (Він більше не співає)
- *This man once won a medal.* – Цей чоловік одного разу виграв медаль.
- *She worked abroad for 20 years.* – Вона працювала за кордоном двадцять років. (Вона більше не працює за кордоном)

Дії, що не можуть більше повторитися

Past Simple використовується також для опису дій, що відбулися одного разу в минулому і більше не можуть повторитися в теперішньому або у майбутньому через певні обставини.

- *Mary won a Math medal when she was a schoolgirl.* – Мері виграла медаль з математики, коли була школяркою. (Вона не може більше виграти медаль з математики, адже вона більше не школярка)
- *My grandmother once sang with Freddie Mercury.* – Одного разу моя бабуся співала з Фредді Мерк'юрі. (Вона більше не може співати з ним, його немає в живих.)

Послідовні дії у минулому

Past Simple вживається для перерахування декількох дій у минулому, що відбувалися послідовно, одна за одною.

- *She entered the room and screamed.* – Вона зайшла до кімнати та закричала.
- *I woke up, washed my face and brushed my teeth.* – Я прокинувся, умився та почистив зуби.
- *He closed the door, put the key into the pocket and caught the taxi.* – Він закрив двері, поклав ключі в карман й спіймав таксі.

Для вираження декількох дій, що відбувалися та тривали одночасно, використовується час Past Continuous.

- *Ann was cleaning the house while Mark was washing their car. – Енн прибирала в будинку тоді, коли Марк мив їхню машину.*
- *Kate was drawing and Paul was doing his homework. – Кейт малювала, а Пол виконував своє домашнє завдання.*

Маркери часу

Past Simple використовується, якщо на питання «коли це сталося?» можна дати чітку, але неточну відповідь про час дії. Якщо час, в який відбувалася дія, невідомий, й дія має результати в теперішньому часі, тоді використовується час з групи Perfect. Якщо відомий точний момент часу, в який протікала або відбувалася певна дія, то використовується Past Continuous.

- *yesterday* – вчора
- *the day before yesterday* – позавчора
- *just now* – тільки-но
- *the other day* – на днях
- *last week* – минулого тижня
- *last month* – минулого місяця
- *last year* – минулого року, в минулому році
- *last decade* – минулого десятиріччя
- *last century* – минулого сторіччя, в минулому сторіччі
- *an hour ago* – годину тому назад
- *three hours ago* – три години назад
- *two weeks ago* – два тижня назад
- *in 1992* – в 1992 році
- *at 6 o'clock* – в 6 годин

Тема 23-24. Форми минулого простого тривалого часу (Past Simple Continuous)

Past Continuous Минулий тривалий час

Проробити самостійно навчальний матеріал до теми 24.

Ствердження

I was working at six o'clock.
Я працював о 6-й годині.

You were working at six o'clock.
Ви працювали о 6-й годині.

I
He + was + Ving + ...

Заперечення

I wasn't working at six o'clock.
Я не працював о 6-й годині.

You weren't working at six o'clock.
Ви не працювали о 6-й годині.

+ was
+ were + not + Ving + ...

Питання

Was I working at six o'clock?
Чи я працював о 6-й годині?

Were you working at six o'clock?
Чи ви працювали о 6-й годині?

Was
Were + Ving + ... ?

Ствердження

Заперечення

Питання

She
It

You
We + were + Ving + ...
They

was not = wasn't
were not = weren't

QW + was
were + Ving + ...

– підмет

Ving – смислове дієслово з закінченням -ing (дієприкметник);

QW – question word (питальне слово).

Стверджувальне речення

Past Continuous (Past Progressive) утворюється за допомогою допоміжного дієслова was або were та форми простого дієприкметника теперішнього часу (дієслово з закінченням **-ing**). **Was** та **were** – це форми минулого часу допоміжного дієслова to be.

Вибір необхідної форми залежить від підмета (головного члена речення), його особи та числа.

Was – використовується, коли підмет виражений займенником або іменником в однині (**I, he, she, it**).

Were – використовується, коли підмет виражений займенником або іменником у формі множини (**we, they**) або ж разом з займенником **you** (ти, ви, ввічливе Ви).

- *I was singing a song.* – Я співав пісню.
- *She was drinking tea.* – Вона пила чай.
- *They were watching the movie.* – Вони дивилися кіно.

Всі правила додавання закінчення -ing детально розглянуті в окремій статті.

to enter → *entering*

to lie → *lying*

to take → *taking*

to agree → *agreeing*

to say → *saying*

to relax → *relaxing*

to run → *running*

to travel → *travelling / traveling*

Заперечне речення

Заперечення в **Past Continuous** утворюється за допомогою додавання частки **not** після допоміжного дієслова **was** або **were**. Загальний порядок слів в реченні не змінюється.

- *I was not singing a song when you came.* – Я не співала пісню, коли ти прийшов.
- *She was not drinking tea at 3 p.m.* – Вона не пила чай о 3-й дня.
- *They were not watching the movie when you called them.* – Вони не дивилися кіно, коли ти їм зателефонував.
- *was not = wasn't* (скорочення)
- *I wasn't playing at 5 p.m.* – Я не грав о 5-й вечора.

- *were not = weren't*
- *You weren't working when we came. – Ти не працював, коли ми прийшли.*

Питальне речення

Загальне питання в **Past Continuous** утворюється шляхом винесення допоміжних дієслів **was** або **were** на початок речення перед підметом.

- *Was I singing a song? – Я співала пісню?*
- *Was she drinking tea? – Вона пила чай?*
- *Were they watching the movie? – Вони дивилися кіно?*

Спеціальне питання в **Past Continuous** утворюється за допомогою питального слова або фрази, що ставиться в самий початок речення. Подальший порядок слів такий самий, як і в загальному питанні з **Past Continuous (was, were + підмет + дієслово з -ing)**.

- *What was I singing at karaoke at the same time yesterday? – Що я співав в караоке в цей самий час вчора?*
- *When was she doing her homework? – Коли вона виконувала своє домашнє завдання?*
- *Where were they watching the movie when the fire began? – Де вони дивилися кіно, коли почалася пожежа?*

Використання Past Continuous

Тривалі дії в певний проміжок часу в минулому

Past Continuous використовується для вираження дій, що відбувалися в конкретний, точно відомий момент або проміжок часу в минулому.

- *Yesterday at 10 p.m. I was climbing the tree. – Вчора о 10-й вечора я вилазила на дерево.*
- *At 5 o'clock yesterday evening my sister was flying from Sydney. – Вчора о 5-й моя сестра летіла з Сіднея.*
- *At the same time two years ago we were visiting my parents. – В цей же час два роки тому ми провідували моїх батьків.*
- *She was still dancing at midnight. – О півночі вона все ще танцювала.*
- *Last night at 1 a.m. I was preparing my speech. – Минулої ночі о першій годині я готував свою промову.*

Точний момент часу в **Past Continuous** може уточнюватися або перериватися іншою короткочасною дією, вираженою в **Past Simple**.

- *She was cleaning the house when the phone rang. – В той час, коли вона прибиралася в домі, задзвонив телефон.*
- *John was cooking dinner when he suddenly cut his finger. – Коли Джон готував обід, він раптово порізав собі палець.*
- *Helen was using the blender so she didn't hear you came in. – Хелен користувалася блендером, тому вона не чула, як ти увійшов.*

Слова **while** («в той час, як», «поки») та **when** («коли») підкреслюють та використовуються з різними частинами складнопідрядного речення. Як правило, після слова **while** вживається **Past**

Continuous, а після **when** вживається **Past Simple**.

- *While I was typing my report everyone left the office.* – Поки я друкувала свій звіт, всі залишили офіс.
- *While I was eating my soup, he came home.* – В той час, коли я їв суп, він прийшов додому.
- *I was eating my soup when he came home.* – Я їв суп, коли він прийшов додому.
- *When Dana broke the cup I was making some cakes.* – Коли Дана розбила чашку, я готувала тістечка.

Одночасні дії у минулому

Past Continuous використовується для вираження в одному реченні декількох дій, що відбувалися одночасно в минулому.

- *She was doing her makeup while she was talking over the telephone.* – Вона робила макіяж в той час, коли розмовляла по телефону.
- *They were drinking a cup of coffee while they were sitting at that restaurant.* – Вони пили каву, поки сиділи в тому ресторані.
- *We were eating delicious pasta while we were watching a new cartoon.* – Ми їли смачну пасту, коли дивилися новий мультфільм.
- *I was playing the guitar and Jane was playing along the drum.* – Я грала на гітарі, а Джейн пригравала мені на барабані.
- *Children were playing games, eating sweets and drinking Cola.* – Діти грали в ігри, їли солодощі та пили колу.

Вираження несхвалення, роздратування

Past Continuous використовується для вираження несхвалення, нетерплячості або роздратованості певною дією в минулому. В такому значенні **Past Continuous** здебільшого використовується зі словами **always** (завжди, постійно), **often** (часто), **constantly** (постійно). Ці слова вживаються між допоміжними дієсловами **was** або **were** та смисловим дієсловом з закінченням **-ing** (формою дієприкметника).

- *He was always interrupting me when I was talking.* – Він завжди (постійно) мене переривав, коли я говорив.
- *She was constantly losing our keys on the vacation.* – На відпочинку вона постійно губила наші ключі.
- *We were often waiting for that friend of his. He was so slow.* – Ми часто чекали того його друга. Він був таким повільним.
- *As she was always inspecting my stuff I didn't like her.* – Так як вона постійно перевіряла мої речі, я її не любив.

В такому значенні **Past Continuous** зхожий на конструкцію **used to**, однак відрізняється від неї своїм негативним відтінком.

- *He used to worry about money too much.* – Він занадто багато піклувався про гроші.
- *Clark used to complain constantly about anything.* – Кларк постійно через все жалівся.

Заплановані дії, що не відбулися

Past Continuous використовується для вираження запланованих дій в минулому, що, однак, не відбулися. Часто в таких реченнях використовуються дієслова **mean** (збиратися, мати намір), **intend** (мати на меті, збиратися, задумати), **hope** (сподіватися), **expect** (очікувати), **think** (думати, гадати), **plan** (планувати).

- *I was hoping to meet her at the bookstore but she didn't come.* – Я сподівався зустріти її в книжковому магазині, але вона не прийшла.
- *My mother was thinking of cooking a pie but we wanted some pizza.* – Моя мати думала приготувати пиріг, але ми хотіли піцу.
- *Tom was planning to buy these tickets for the concert but forgot his wallet at home.* – Том збирався купити ці квитки на концерт, але забув всієї гаманець вдома.

Маркери часу

Past Continuous використовується, якщо на питання «коли це відбувалося?» можна вказати точний, конкретний час або проміжок часу в минулому.

- *at that moment* – в той момент
- *at the same time* – в цей же час (у минулому)
- *while* – в той час, як; поки
- *when* – коли
- *as* – так як
- *all morning / the whole morning* – протягом всього ранку, весь ранок
- *all night (long) / the whole night* – протягом всієї ночі, всю ніч
- *all evening / the whole evening* – протягом всього вечора, весь вечір
- *all day (long) / the whole day* – протягом всього дня, весь день
- *last Monday* – минулого понеділка
- *last week* – минулого тижня
- *last year* – минулого року, в минулому році

Змістовий модуль 6. Реакції адаптації при м'язовій діяльності.

Завдання для самостійної роботи до змістового модуля 6.

1. Підготувати матеріал для розробки і презентації навчального проекту на тему:

«Реакції адаптації при м'язовій діяльності.»

2. Перекласти англійською мовою підібраний матеріал до навчального проекту і п Підібрати самостійно навчальний матеріал представити у вигляді відеопрезентації.

3.Визначити особливості в перекладі підбраного матеріалу щодо засвоєння фонетичного, граматичного і синтаксичного матеріалу тем 25-28 змістового модуля 6

Тема 25. Адаптаційні зміни в кістковій системі спортсмена

Тема 26. Форми майбутнього простого часу (Future Simple)

Підібрати самостійно навчальний матеріал до теми 26

Тема 27. Форми часу теперішнього доконаного часу (Present Perfect)

Підібрати самостійно навчальний матеріал до теми 27

Тема 28. Порівняльна характеристика Future Simple і Present Perfect

Підібрати самостійно навчальний матеріал до теми 28

Змістовий модуль 7. Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної системи

Завдання для самостійної роботи до змістового модуля 7.

1.Підготувати матеріал для розробки і презентації навчального проекту на тему: **«Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної системи».**

2.Перекласти англійською мовою підбраний матеріал до навчального проекту і п Підібрати самостійно навчальний матеріал представити у вигляді відеопрезентації.

3.Визначити особливості в перекладі підбраного матеріалу щодо засвоєння фонетичного, граматичного і синтаксичного матеріалу тем 30-33 змістового модуля

7

Тема 29. Організація і програмування фізичної активності на етапах реабілітації, особливості методики.

Тема 30. Форми минулого доконаного часу (Past Perfect)

Підібрати самостійно навчальний матеріал до теми 30

Тема 31. Форми теперішнього доконаного тривалого часу (Present Perfect Continuous)

Підібрати самостійно навчальний матеріал до теми 31

Тема 32. Форми минулого доконаного тривалого часу (Past Perfect Continuous)

Підібрати самостійно навчальний матеріал до теми 32

Тема 33. Герундій

Підібрати самостійно навчальний матеріал до теми 33

Змістовий модуль 8. Особливості методики фізичної реабілітації при захворюваннях і травмах периферійної нервової системи.

Завдання для самостійної роботи до змістового модуля 8.

1.Підготувати матеріал для розробки і презентації навчального проекту на тему: **«Особливості методики фізичної реабілітації при захворюваннях і травмах периферійної нервової системи».**

2.Перекласти англійською мовою підбраний матеріал до навчального проекту і п Підібрати самостійно навчальний матеріал представити у вигляді відеопрезентації.

3.Визначити особливості в перекладі підбраного матеріалу щодо засвоєння фонетичного, граматичного і синтаксичного матеріалу тем 30-33 змістового модуля 8

Тема 34. Механізми лікувальної дії фізичних вправ і інших засобів фізичної реабілітації

Підібрати самостійно навчальний матеріал до теми 34

Тема 35. Дієприкметник (Participle)

Підібрати самостійно навчальний матеріал до теми 35

Тема 36. Складний підмет. Complex Subject

Підібрати самостійно навчальний матеріал до теми 36

Тема 37. Складне доповнення. Complex Object

Підібрати самостійно навчальний матеріал до теми 37

5.1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	П	лаб	Інд	с.р.		Л	П	лаб	Інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. . Загальні поняття про фізичну реабілітацію.												
Тема 1. Історія лікувального застосування фізичних вправ у відновленні осіб після перенесених захворювань.	2,4		1			1,4	2,4		0,2			2,2
Тема 2. Інтонційні моделі та їх функції	2,4		1			1,4	2,4		0,2			2,2
Тема 3. Транскрипція. Поняття коротких та довгих звуків	2,4		1			1,4	2,4		0,2			2,2
Тема 4. Дифтонги	2,4		1			1,4	2,4		0,2			2,2
Тема 5. Словотворення засобами суфіксації та афіксації	2,4		1			1,4	2,4		0,2			2,2
Тема 6. Правила вживання артиклів a/an, the	2,4		1			1,4	2,4		0,2			2,2
Тема 7. Структура простого речення	2,3		1			1,3	2,4		0,2			2,2
Тема 8. Структура складносурядного речення	2,3		1			1,3	2,4		0,2			2,2
Разом за змістовим модулем 1	19		8			11	19,2		1,6			17,6
Змістовий модуль 2. Соціальна ситуація фізичної реабілітації в Україні, Великобританії та США												
Тема 9. Фізична реабілітація дітей дошкільного і шкільного віку в Україні	2,4		1			1,4	2,4		0,2			2,2

Тема 10. Граматичні категорії іменника	2,4		1			1,4	2,4		0,2			2,2
Тема 11. Форми теперішнього простого часу Present Simple	2,4		1			1,4	2,4		0,2			2,2
Тема 12. Прийменники напрямку та руху	2,4		1			1,4	2,4		0,2			2,2
Разом за змістовим модулем 2	9,6		4			5,6	9,6		0,8			8,8
Змістовий модуль 3. Сучасні системи фізичної реабілітації.												
Тема 13. Особливості систем фізичної реабілітації в Україні, Великобританії та США	2,4		1			1,4	2,4		0,2			2,2
Тема 14. Граматичні категорії займенника	2,4		1			1,4	2,4		0,2			2,2
Тема 15. Форми теперішнього простого тривалого часу Present Simple Continuous	2,4		1			1,4	2,4		0,2			2,2
Тема 16. Фразовий наголос	2,4		1			1,4	2,4		0,2			2,2
Разом за змістовим модулем 3	9,6		4			5,6	9,6		0,8			8,8
Змістовий модуль 4. Вища освіта в Україні												
Тема 17. Студентське життя в Україні	2,4		1			1,4	2,4		0,2			2,2
Тема 18. Теперішній простий час (Present Simple)	2,4		1			1,4	2,4		0,2			2,2
Тема 19. Порівняльна характеристика теперішнього простого часу і	2,4		1			1,4	2,4		0,2			2,2

теперішнього тривалого часу Present Simple and Present Simple Continuous												
Тема 20. Граматичні категорії прикметника та прислівника. Ступені порівняння.	2,4		1			1,4	2,4		0,2			2,2
Разом за змістовим модулем 4	9,6		4			5,6	9,6		0,8			8,8
Змістовий модуль 5. Фізичні вправи, їх місце на певних етапах відновного лікування.												
Тема 21. Фізичні вправи відновного лікування для дітей дошкільного і шкільного віку	2,4		1			1,4	2,4		0,2			2,2
Тема 22. Форми минулого простого часу Past Simple	2,4		1			1,4	2,4		0,2			2,2
Тема 23. Форми минулого простого тривалого часу Past Simple Continuous	2,4		1			1,4	2,4		0,2			2,2
Тема 24. Порівняльна характеристика Past Simple і Past Simple Continuous	2,4		1			1,4	2,4		0,2			2,2
Разом за змістовим модулем 5	9,6		4			5,6	9,6		0,8			8,8
Змістовий модуль 6. Реакції адаптації при м'язовій діяльності.												
Тема 25. Адаптаційні зміни в кістковій системі спортсмена	2,4		1			8	2,4		0,2			2,2
Тема 26. Форми майбутнього простого часу (Future Simple)	2,4		1			1,4	2,4		0,2			2,2
Тема 27. Форми часу теперішнього доконаного часу (Present Perfect)	2,4		1			1,4	2,4		0,2			2,2

Тема 28. Порівняльна характеристика Future Simple і Present Perfect	2,4		1			1,4	2,4		0,2			2,2
Разом за змістовим модулем 6	9,6		4			5,6	9,6		0,8			8,8
Змістовий модуль 7. Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної системи												
Тема 29. Організація і програмування фізичної активності на етапах реабілітації, особливості методики.	2,4		1			1,4	2,5		0,3			2,2
Тема 30. Форми минулого доконаного часу Past Perfect	2,4		1			1,4	2,4		0,2			2,2
Тема 31. Форми теперішнього доконаного тривалого часу Present Perfect Continuous	2,4		1			1,4	2,5		0,3			2,2
Тема 32. Форми минулого доконаного тривалого часу Past Perfect Continuous	2,4		1			1,4	2,6		0,3			2,3
Тема 33. Герундій	2,4		1			1,4	2,6		0,3			2,3
Разом за змістовим модулем 7	12		5			7	12,6		1,4			11,2
Змістовий модуль 8. Особливості методики фізичної реабілітації при захворюваннях і травмах периферійної нервової системи.												
Тема 34. Механізми лікувальної дії фізичних вправ і інших засобів фізичної реабілітації	2,5		1			1,5	2,6		0,3			2,3

Тема 35. Дієприкметник Participle	2,5	1	1,5	2,5	0,2	2,3
Тема 36. Складний підмет Complex Subject	2,5	1	1,5	2,5	0,2	2,3
Тема 37. Складне доповнення Complex Object	3,5	2	1,5	2,6	0,3	2,3
Разом за змістовим модулем 8	11	5	6	10,2	1	9,2
Усього	90	38	52	90	8	82

5.2. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1.	Практичні заняття <i>Загальні поняття про фізичну реабілітацію</i>	4	1
2.	Практичні заняття 4-6 <i>Соціальна ситуація фізичної реабілітації в Україні, Великобританії та США</i>	4	1
3.	Практичні заняття 7-8 <i>Сучасні системи фізичної реабілітації</i>	5	1
4.	Практичні заняття 9-10 <i>Вища освіта в Україні</i>	5	1
5.	Практичні заняття 11-13 <i>Фізичні вправи, їх місце на певних етапах відновного лікування.</i>	5	1
6.	Практичні заняття 14-16 <i>Реакції адаптації при м'язовій діяльності</i>	5	1
7.	Практичні заняття 17-19 <i>Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної системи</i>	5	1
8.	Практичні заняття 20-21 <i>Особливості методики фізичної реабілітації при захворюваннях і травмах периферійної нервової системи.</i>	5	1
Усього:		38	8

5.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин		Форма контролю
		денна	Заочна	
Змістові модулі 1-2				
1.	Граматична структура англійського розповідного речення. Заперечна та запитальна форма. Словотворення засобами суфіксації та префіксації. Структура простого речення.	2	4	Усне опитування, читання
2.	Наказовий спосіб. Прийменник. Типи питань.	2	4	
3.	Іменник: форми множини, присвійний відмінок, категорія роду.	2	4	
4.	Прийменники напрямку та руху. Еквіваленти російським/українським відмінкам. Основні випадки вживання артиклів.	3	4	
5.	Займенники: особові, присвійні та зворотні. Займенники: вказівні, питальні та неозначені. Кількісні, порядкові та дробові числівники.	3	4	
6.	Функції займенника – it. Числівники. Утворення числівників. Прикметник та прислівник. Ступені порівняння прикметників та числівників. Дієслово. Творення та основні випадки вживання вищо-часової форми теперішнього простого неозначеного часу (Present Indefinite). Модальні дієслова.	3	4	
Усього		15	24	
Змістові модулі 3-4				
7.	Творення та основні випадки вживання вищо-часової форми теперішнього тривалого часу (Present Continuous Tense). Творення та основні випадки вживання вищо-часової форми минулого простого неозначеного часу (Past Indefinite). Творення та основні випадки вживання вищо-часової форми минулого тривалого часу (Past Continuous).	3	5	Усне опитування, Читання, КМР
8.	Творення та основні випадки вживання вищо-часової форми майбутнього простого часу (Future Simple). Творення та основні випадки вживання вищо-часової форми майбутнього простого тривалого часу (Future Continuous). Порівняльна характеристика часів групи неозначеного часу (Indefinite). Підрядні речення умови та часу.	3	5	
9.	Складносурядне речення. Сполучники сурядності. Складнопідрядне речення. Сполучники підрядності. Порівняльна характеристика групи тривалих часів (Continuous). Порівняльна характеристика групи тривалих і неозначених часів (Continuous та Indefinite). Підрядні додаткові та означальні.	3	5	
10.	Творення та основні випадки вживання вищо-часової форми теперішнього доконаного часу (Present Perfect). Порівняльна характеристика часів групи теперішнього доконаного і минулого неозначеного (Present Perfect та Past Indefinite).	2	5	
11.	Творення та основні випадки вживання вищо-часової форми доконаного минулого (Past Perfect).	2	4	
12.	Порівняльна характеристика часів групи минулого доконаного і минулого неозначеного (Past Perfect and Past Indefinite).	3	4	
Усього		16	28	

Змістові модулі 5-6				
13.	Порівняльна характеристика часів групи минулого доконаного і теперішнього доконаного (Past Perfect and Present Perfect).	3	4	Усне опитування, читання
14.	Творення та основні випадки вживання видо-часової форми майбутнього доконаного (Future Perfect).	3	4	
15.	Творення та основні випадки вживання герундій (Gerund).	3	4	
Усього		9	12	
Змістові модулі 7-8				
16.	Творення та основні випадки вживання Infinitive.	3	5	Усне опитування, читання, КМР
17.	Творення та основні випадки вживання складного доповнення (Complex Object).	3	5	
18.	Творення та основні випадки вживання складного підмету (Complex Subject).	3	4	
19.	Загальне повторення вивченої граматики.	3	4	
Усього		12	18	
Усього:		52	82	

6. Методи навчання,

Практичні заняття із застосуванням інтерактивних та мультимедійних засобів навчання

7. Розподіл балів, які отримують студенти за результатами поточного і підсумкового контролю

Поточний контроль (практичні заняття лабораторні роботи контрольна модульна робота)				Екзамен	Сума		
Змістові модулі	Бали		Разом	0–20	0–100		
	Практичні заняття	Самостійна робота					
Змістовий модуль 1. Змістовий модуль 1. . Загальні поняття про фізичну реабілітацію							
Тема 1. Історія лікувального застосування фізичних вправ у відновленні осіб після перенесених захворювань.	0-0,5–	0–0,5	0–8				
Тема 2. Інтонаційні моделі та їх функції	0-0,5	0-0,5–					
Тема 3. Транскрипція. Поняття коротких та довгих звуків		0-0,5					

	0-0,5				
Тема 4. Дифтонги	0-0,5	0-0,5			
Тема 5. Словотворення засобами суфіксації та афіксації	0-0,5	0,5			
Тема 6. Правила вживання артиклів a/an, the	0-0,5	0,5			
Тема 7. Структура простого речення	0-0,5	0,5			
Тема 8. Структура складносурядного речення	0-0,5	0-0,5			
Змістовий модуль 2. Соціальна ситуація фізичної реабілітації в Україні, Великобританії та США					
Тема 9. Фізична реабілітація дітей дошкільного і шкільного віку в Україні	0-2	0-2	0-13		
Тема 10. Граматичні категорії іменника	0-2	0-1			
Тема 11. Форми теперішнього простого часу Present Simple	0-2	0-1			
Тема 12. Прийменники напрямку та руху	0-2	0-1			
Змістовий модуль 3. Сучасні системи фізичної реабілітації.					
Тема 13. Особливості систем фізичної реабілітації в Україні, Великобританії та США	0-2	0-2-			
Тема 14. Граматичні категорії займенника	0-2	0-2-	0-15		
Тема 15. Форми теперішнього простого тривалого часу Present Simple Continuous	0-2	0-2			
Тема 16. Фразовий наголос	0-1	0-2			
Модульна контрольна робота за змістовими модулями 1, 2, 3 (5 тестових завдань)				5	0-16

Змістовий модуль 4. Вища освіта в Україні.					
Тема 17. Студентське життя в Україні	0-1	0-1-	0-12		
Тема 18. Теперішній простий час (Present Simple)	0-2	0-2-			
Тема 19. Порівняльна характеристика теперішнього простого часу і теперішнього тривалого часу Present Simple and Present Simple Continuous	0-2 -	0-2			
Тема 20. Граматичні категорії прикметника та прислівника. Ступені порівняння.	0-1	0-1			
Змістовий модуль 5. Фізичні вправи, їх місце на певних етапах відновного лікування.					
Тема 21. Фізичні вправи відновного лікування для дітей дошкільного і шкільного віку	0-2	0-1-	12		
Тема 22. Форми минулого простого часу Past Simple	0-1-	0-2-			
Тема 23. Форми минулого простого тривалого часу Past Simple Continuous	0-1 -	0-2			
Тема 24. Порівняльна характеристика Past Simple і Past Simple Continuous	0-2	0-1			
Змістовий модуль 6. Реакції адаптації при м'язовій діяльності					
Тема 25. Адаптаційні зміни в кістковій системі спортсмена	0-2	0-2-	11		
Тема 26. Форми майбутнього простого часу (Future Simple)	0-1-	0-1-			
Тема 27. Форми часу теперішнього доконаного часу (Present Perfect)	0-1	0-2			

	–			
Тема 28. Порівняльна характеристика Future Simple і Present Perfect	0-1	0-1		
Модульна контрольна робота за змістовими модулями 4,5,6 (4 тестових завдань)			0-4	
Змістовий модуль 7. Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної системи				
Тема 29. Організація і програмування фізичної активності на етапах реабілітації, особливості методики.	0-2	0-2–	0-11	
Тема 30. Форми минулого доконаного часу Past Perfect	0-1–	0-1–		
Тема 31. Форми теперішнього доконаного тривалого часу Present Perfect Continuous	0-1 –	0-2		
Тема 32. Форми минулого доконаного тривалого часу Past Perfect Continuous	0-1	0-1		
Змістовий модуль 8. Особливості методики фізичної реабілітації при захворюваннях і травмах периферійної нервової системи.				
Тема 34. Механізми лікувальної дії фізичних вправ і інших засобів фізичної реабілітації	0-2	0-2–	0-11	
Тема 35. Дієприкметник Participle	0-1–	0-1–		
Тема 36. Складний підмет Complex Subject	0-1 –	0-2		
Тема 37. Складне доповнення Complex Object	0-1	0-1		
Модульна контрольна робота за змістовими модулями 7,8 (4 тестових завдань)			0-4	

8. Методи контролю

1. Поточне усне тестування (опитування) на практичних заняттях.
2. Підсумковий тест за кожним змістовим модулем.

Академічні успіхи студента визначаються за допомогою системи оцінювання, що використовується у вищому навчальному закладі і реєструється прийнятим чином з переведенням оцінок до національної шкали Європейської кредитно-модульної трансферної та акумулюючої системи (ECTS).

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								
Змістовий модуль № 1								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	88
12	12	8	12	8	12	12	12	
Поточне тестування та самостійна робота								
Змістовий модуль № 2								
T9	T10		T11		T12			44
12	12		8		12			
Поточне тестування та самостійна робота								
Змістовий модуль № 3								
T13	T14		T15		T16			44
8	12		12		12			
Поточне тестування та самостійна робота								
Змістовий модуль № 4								
T17	T18		T19		T20			44
12	12		12		8			
Поточне тестування та самостійна робота								
Змістовий модуль № 5								
T21	T22		T23		T24			44
12	8		12		12			
Поточне тестування та самостійна робота								
Змістовий модуль № 6								
T25	T26		T27		T28			44
12	12		8		12			
Поточне тестування та самостійна робота								
Змістовий модуль № 7								
T29	T30	T31	T32		T33		52	
12	8	12	12		8			
Поточне тестування та самостійна робота								
Змістовий модуль № 8								
T34	T35		T36		T37			40
8	8		8		16			
Усього:								100x 4

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності		Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100		A	відмінно	Зараховано
82-89		B	добре	
74-81		C		
64-73		D	задовільно	
60-63		E		
35-59		FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34		F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Список рекомендованої літератури**Базова**

1. Барбарига А. А. В школах Англии. Пособие по страноведению: Учеб. Пособие для педвузов. – М.: Высш. шк., 1988. – 112 с.
2. Бурова З.И. Английский язык для гуманитарных специальностей вузов, - II изд.; М.: Высшая школа, 1987, 487 с.
3. Ваулина Ю. Е. Английский язык для студентов факультета дошкольного воспитания. Начальный курс. – М.: гуманитар. Пед. Центр ВЛАДОС, 2005. – 235 с.
4. Доценко І. В. Вибрані твори англійських та американських письменників. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 192 с.
5. Качалова К.Н., Изралевиц Е.Е. Практическая грамматика английского языка. М.: Успіх, 2002, 716 с.
6. Мартынова Р. Ю., Михайлова Л. О. Практический курс англійської мови для студентів факультету дошкільного виховання.
7. Мельчина О. П., морозова Л. Ю. On education. О педагогике: практикум по англійському языку. – М.: Флинта: Наук, 1999. – 176 с.
10. Тарасюк Н. А. Иностранный язык для дошкольников: Уроки общения (на примере англ. языка). – 2 изд. – М.: Флинта: Наука, 2000. – 112 с.

Допоміжна

1. Мюллер В.К. English- Russian Dictiunary. М.: Русский язык, 2000, 846с.
2. Панова И.И. и др. Английский язык. Тесты по грамматике, аудированию и чтению. М.: ООО Лист нью, 2002, 576с.
3. Числова А. С. Английский язык для гуманитарных факультетов. Ростов н/Д: Феникс, 2005
4. Antonyuk N., Krasnolutsky K. English speaking countries and Ukraine. Вінниця, 2004, 270с.
5. Сатинова В.Ф. Читаем и говорим о Британии и британцах. – 3-е изд. – Мн.: Высш. шк., 1998. – 255 с.

Электронный ресурс

http://en.wikipedia.org/wiki/Primary_education

http://en.wikipedia.org/wiki/Primary_education_in_the_United_States

http://en.wikipedia.org/wiki/Universal_Primary_Education